

Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda

OM azonosító: 203353

Cím: 2141 Csömör, Kacsóh Pongrác u. 6.

Tel.: 06-28/543-950; 06-28/543-951

e-mail cím: rozsakert@lutheran.hu

Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda Pedagógiai Programja

Csömör, 2024.

Verzió: 1

Készült: 2024. március 25.

Iktatószám: 106/2024.

Készítette: a Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda nevelőtestülete

Elfogadta: a Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda nevelőtestülete

Jóváhagyta: Magyarországi Evangélikus Egyház, mint fenntartó

Tartalom

1. AZ ÓVODA JOGI STÁTUSZA, ADATAI	8
2. KÖSZÖNTŐ	10
3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT	10
4. JÖVŐKÉP	10
5. PEDAGÓGIAI-TEOLÓGIAI ALAPVETÉS	11
6. AZ ÓVODA FUNKCIÓJA	12
7. ÓVODAKÉP	12
7.1. GYERMEKKÉPÜNK.....	12
7.2. AZ ÓVODA, MINT EVANGÉLIKUS EGYHÁZI INTÉZMÉNY.....	13
8. KÜLDETÉSE A PEDAGÓGUSOK FELÉ	13
9. ÓVODÁNK KERESZTÉNY NEVELÉSE	13
9.1. AZ ÓVODAI KERESZTÉNY NEVELÉS.....	13
9.2. A KERESZTÉNY NEVELÉS GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁSA, KERESZTÉNY NEVELÉSÜNK CÉLJA.....	14
9.3. FELADATAINK.....	15
9.4. KERESZTÉNY NEVELÉS HELYE AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERÉBEN.....	15
9.4.1. A MEGVALÓSULÁS FOLYAMATA, A FELTÉTELEK MEGTEREMTÉSE.....	16
9.4.2. A KERESZTÉNY NEVELÉS VÁRHATÓ ERDMÉNYEI.....	17
10. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	18
10.1. HELYZETKÉP ÓVODÁNKRÓL.....	18
10.2. AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI.....	18
10.3. AZ ÓVODA JELLEMZŐI.....	18
11. PROGRAMUNK ALAPELVEI, ÉRTÉKEI	19
11.1. KIINDULÁSI PONTJAINK.....	19
11.2. GYERMEKKÉPÜNK.....	19
12. PROGRAMUNK GLOBÁLIS CÉLRENDSZERE	20
12.1. ALAPVETŐ CÉLJAINK.....	20
12.2. ÁLTALÁNOS NEVELÉSI FELADATAINK.....	20

12.2.1. AZ ERKÖLCSI, SZOCIÁLIS ÉRZELMEK ALAKÍTÁSÁNAK FELADATAI	20
12.2.2. AZ ESZTÉTIKAI ÉRZELMEK ALAKÍTÁSÁNAK FELADATAI	21
12.2.3. AZ INTELLEKTUÁLIS ÉRZELMEK ALAKÍTÁSÁNAK FELADATAI	21
13. A NEVELÉS KERETE.....	22
13.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK.....	22
13.1.1. A GYERMEKEK GONDOZÁSA, TESTI SZÜKSÉGLETTÜK, MOZGÁSIGÉNYÜK KIELÉGÍTÉSE	22
13.1.2. A GYERMEKEK EGÉSZSÉGÉNEK VÉDELME, EDZETTSÉGÉNEK BIZTOSÍTÁSA	23
13.1.3. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET MEGTEREMTÉSE ..	23
13.1.4. GYERMEKEINK KÖRNYEZETI NEVELÉSE	24
13.1.5. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	24
13.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	25
13.2.1. ÉRZELMI BIZTONSÁGOT NYÚJTÓ, SZERETETTELJES, CSALÁDIAS LÉGGÖR MEGTEREMTÉSE A BESZOKTATÁSTÓL AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉIG	25
13.2.2. A GYERMEK-GYERMEK, A FELNŐTT-GYERMEK POZITÍV ÉRZELMI TÖLTÉSŰ KAPCSOLATÁNAK KIALAKÍTÁSA, ÉRZELMEKRE ÉPÜLŐ KAPCSOLATTEREMTŐ KÉPESSÉGEK FORMÁLÁSA, ERŐSÍTÉSE	26
13.2.3. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	26
13.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSA	27
13.3.1. AZ ANYANYELVI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSA	27
13.3.2. AZ ÉRTELMI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	27
13.3.3. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	27
14. A PROGRAM AJÁNLOTT NAPIRENDJE.....	28
14.1. NAPIREND.....	29
15. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGKERETE	30
15.1. JELES ÉS KIEMELT NAPOK, EGYHÁZI ÜNNEPEK	30
15.1.1. AZ ÓVODÁBAN ÜNNEPELHETŐ JELES ÉS KIEMELT NAPOK, VALAMINT AZ EGYHÁZI ÜNNEPEK IDŐRENDI SORRENDJÉN	30
16. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	36
16.1. JÁTÉK, JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁS.....	36

16.1.2. A JÁTÉKHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA	36
16.1.3. A 3-6-7 ÉVES KORBAN MEGJELENŐ JÁTÉKFAJTÁK, S AZOK TARTALMÁNAK, MINŐSÉGÉNEK ALAKÍTÁSA A GYERMEKEK EGYÉNI SAJÁTÓSÁGAIHOZ IGAZODVA.....	37
16.1.4. A GYERMEKEK BESZÉDKÉSZSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE A JÁTÉKSZITUÁCIÓKBAN	38
16.1.5. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS JÁTÉKSEGÍTŐ, JÁTÉKIRÁNYÍTÓ METÓDUSAINAK ALKALMAZÁSA	38
16.1.6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	39
16.1.7. JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁS	39
16.1.8. A GYERMEKEK HETIRENDJE.....	40
16.1.9. A SZERVEZETT TANULÁS FORMÁI	40
16.1.10. A SZERVEZETT TANULÁS MUNKAFORMÁI	40
16.1.11. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES TANULÁSI MÓDSZEREK	40
16. 2. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	41
16.2.1.A MEGVALÓSULÁS FOLYAMATA, FELTÉTELEK MEGTEREMTÉSE.....	41
16.2.2. A 3-6-7 ÉVES KORBAN KEDVELT HAGYOMÁNYOS FORMÁK BIZTOSÍTÁSA	42
16.2.3. A GYERMEKEK NYELVI KÉPESSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE A VERSEK, MESÉK, DRAMATIKUS JÁTÉKOK SEGÍTSÉGÉVEL	42
16.2.4. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	43
16. 3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	44
16.3.1. A FELHASZNÁLT ZENEI ANYAGOK IGÉNYES, ÉLETKORNAK ÉS AZ ADOTT CSOPORT KÉPESSÉGSZINTJÉNEK MEGFELELŐ VÁLOGATÁSA	44
16.3.2. A 3-6-7 ÉVES KORBAN MEGTERVEZHETŐ HAGYOMÁNYOS ZENEI TARTALMAK BIZTOSÍTÁSA	45
16.3.3. A TEVÉKENYSÉG DIFFERENCIÁLT SZERVEZETI FORMÁINAK BIZTOSÍTÁSA.....	46
16.3.4. A GYERMEKEK NYELVI KÉPESSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE MONDÓKÁKKAL, GYERMEKDALOKKAL ÉS ZENEI KÉSZSÉGFEJLESZTŐ JÁTÉKOKKAL	46
16.3.5. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	46
16. 4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	47
16.4.1. A GYERMEKI ALKOTÓ-ALAKÍTÓ TEVÉKENYSÉG FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE.....	47

17. 1. A KÜLÖNBÖZŐ TÍPUSÚ MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK TERVEZÉSE, S AZOK FELTÉTELÉNEK BIZTOSÍTÁSA	58
17.2. A MUNKAESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK MEGTANÍTÁSA	58
17. 3. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	58
18. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	59
18. 1. A SZÜLŐ, A GYERMEK ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI.....	59
18. 2. AZ ÓVODA ÉS A FENNTARTÓ, VALAMINT INTÉZMÉNYEI	59
18. 3. AZ ÓVODA ÉS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA.....	59
18. 4. AZ ÓVODA ÉS A ZENEISKOLA	60
18. 5. AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	60
18. 6. AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI.....	60
19. A PROGRAM ERŐFORRÁSA.....	61
19. 1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	61
19. 2. TÁRGYI FELTÉTELEK	62
20. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEINK, AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEINK ÉS A GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN	63
20. 1. ÁLTALÁNOS FELADATAINK.....	63
20. 2. AZ ÓVODAI GYERMEKVÉDELMI FELELŐS MUNKÁJA	64
20. 3. AZ IGAZGATÓ FELADATAI.....	65
20. 4. SPECIÁLIS GYERMEKVÉDELMI FELADATOK	65
20. 5. PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	65
21. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÜK ELŐSEGÍTÉSE.....	66
21. 1. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK	66
21.1.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK	66
21.1.2. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK	68
21.1.3. A KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEK	68
21. 2. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁN YOS GYERMEK.....	69
21. 3. TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK	69

22. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	70
23. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	71
A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	72
FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM	73

1. AZ ÓVODA JOGI STÁTUSZA, ADATAI

Az óvoda neve:

- Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda

Az óvoda címe, telefonszáma:

- 2141 Csömör, Kacsóh Pongrác u. 6.

06-28/543-950; 06-28/543-951

Az intézmény működési területe:

- elsődlegesen Csömör és a környező települések

Az intézmény típusa:

- köznevelési intézmény, óvoda

Az intézmény, vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik.

Az intézmény:

- OM azonosító: 203353
- Törzsszám: 994521

Az óvoda alapító okiratának száma: 63/1/2018. (V.9.)

Alaptevékenysége:

Ellátott alaptevékenységek kormányzati funkciók szerint:

0911 Óvodai nevelés

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - ezen belül nagyothalló, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő, valamint mozgásszervi, testi fogyatékos –

091130	ezen belül járóképes, vagy kevés segédeszközzel közlekedő mozgáskorlátozott, akadálymentesítést nem igénylő gyermekek nevelését.
091140	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
096015	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
074011	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
086020	Munkahelyi étkeztetés köznevelés intézményben
107080	Foglalkozás-egészségügyi alapellátás
	Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése
	Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok

Gazdálkodással összefüggő jogosítványok

Az intézmény gazdálkodási besorolása: Önállóan működő és gazdálkodó intézmény

Intézmény jogállása: Önálló jogi személyként működő egyházi fenntartású köznevelési intézmény (Ehtv. 12. § (1) bekezdés szerinti belső egyházi jogi személy), amely fenntartójától elkülönült költségvetéssel rendelkezik.

Felvehető maximális gyermekszám: 120 fő

Intézmény felügyelete, felügyeleti szerve: Magyarországi Evangélikus Egyház (1085 Budapest, Üllői út 24.)

A Magyarországi Evangélikus Egyház az intézmény feletti szakmai, törvényességi és gazdasági felügyeletet az egyházi törvényben meghatározottak szerint látja el.

Az óvodai csoportok száma:

- 5 csoport (Méhecske, Pillangó, Katica, Maci, Csibe)

2. KÖSZÖNTŐ

Szeretettel köszöntjük kedves Olvasóinkat, akik valamely okból kezükben tartják programunkat. Vagy azért, mert gyermekük a mi óvodánkba jár, vagy azért, mert szeretnék, ha ebbe az óvodába járna, vagy egyszerűen csak érdeklődnek az óvodában folyó nevelőmunka iránt.

3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa.” (Mk 10,14)

Az óvodai nevelés országos alpprogramja útmutató a munkánkhoz, amelyet kiegészítünk a keresztény neveléssel és a környezet tudatos magatartás kialakításával.

Pedagógiai programunk célja, útmutatást adni a gyermekek sokoldalú testi, lelki fejlesztéséhez, amelyet változatos tevékenységi formák alkalmazásával, a keresztény és környezeti nevelés értékeinek beépítésével kívánunk elérni. A gyermeket Isten ránk bízott ajándékának tekintjük. Célunk azokat az értékeket elültetni gyermekeinkben, amelyek a keresztény embert jellemezik (hit, szeretet, alázatosság, becsületesség stb.). Az óvodáskor a legfogékonyabb időszak, ezért arra neveljük a gyermekeket, hogy embertársaikat tisztelő, szülőföldjüket szerető, becsületes emberré váljanak. Továbbá célunk a teremtett világ és a természet megszerettetése, a természetvédelemmel való ismerkedés, az egészséges életre módra nevelés.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő szerepe van. Óvodánk minden tagja az evangélikus egyház segítségével a gyermekeket a keresztény értékrend alapján családi légkörben a szülőkkel együtt nevelje. Az ökumenikus szemlélet jegyében a gyermekek felvételénél nyitottak vagyunk más felekezeti családok, gyermekek felé is.

4. JÖVŐKÉP

“Minden óvodánkba járt/járó gyermeket Jézus szeretet parancsa vezérel. A gyermekeknek családi, szeretetteljes légkört biztosítunk, amely biztosítja, hogy az óvodánkba járó gyermekek kiegyensúlyozott, szeretetteljes, segítőkész, nyitott, Istenfélő felnőtteké válhassanak. Minden munkatársunk ezeknek az értékeknek a mentén végzi a munkáját intézményünkben.”¹

¹ Trajtlerné Erdélyi Csilla, Stratégiai tervezés 2024.02.14.

Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya.

Ezért óvodánk nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, tudásbéli teljesítmények vagy a jó magaviselet áll. Teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.”²

6. AZ ÓVODA FUNKCIÓJA

Az óvodai nevelés országos alapprogramja a következőképpen határozza meg az óvodaképet és funkcióját: „Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő szerepet tölt be.”

Ebből a meghatározásból világosan következik, hogy az óvoda nem pusztán gyermekmegőrző hely, ahol jól játszhatnak a gyermekek, míg a szülei dolgoznak. Óvodánk gondozza, ápolja, védi a gyermekeket, és mindent elkövet azért, hogy a családi közösséget kiegészítve szocializálja őket. Nagy figyelmet fordítunk a szokáskialakító, nevelő funkcióra, amely fejlesztő munkát jelent. Így a gyermekek mindent elsajátíthatnak, hogy az iskolai életre alkalmassá váljanak.

7. ÓVODAKÉP

7.1. GYERMEKKÉPÜNK

A gyermekekre, úgy tekintünk, mint Isten ajándékára. Az evangélikus óvoda az evangélikus köznevelési rendszer kezdő láncszeme. Azok a családok, akik gyermekeiket vallási és világnézeti meggyőződésük alapján keresztény értékek mentén, hitben kívánják nevelni, erre lehetőséget kapnak az óvodai nevelés során is. A keresztény értékek alapján a gyermekeket türelmre, toleranciára neveljük. A fenntarthatóságra törekedve óvodásainkat környezettudatosabb magatartásra is ösztönözzük. Így felnőtt korukra boldog, megelégedett emberek lehetnek, akiknek embertársaikhoz való viszonyát az együttérző, megértő, segítőkész, toleráns emberi érzés jellemzi, valamint környezetükért felelősséget vállaló emberekké válnak.

² Evangélikus Óvodák teológiai- pedagógiai alapvetése

Az óvodánkban célunk a hitre való készség megalapozása, a család-óvoda-gyülekezet kapcsolatrendszer kiépítése, erősítése (empátia, bizalom, segítőkészség). Feladatunknak tekintjük, hogy tevékenységeink során vallásos élményeket nyújtsunk gyermekeinknek.

7.2. AZ ÓVODA, MINT EVANGÉLIKUS EGYHÁZI INTÉZMÉNY

Valljuk Jézus Krisztus tanítását és igyekszünk megfelelni annak. Vállaljuk egyetemes emberi és keresztény értékek közvetítését. Ehhez biztosítjuk az óvodáskorúak életkori sajátosságainak megfelelő mértékű ismereteket és érzelmi élményeket, melyek gyermekeink életének szilárd alapjai lehetnek és meghatározzák későbbi életvezetésüket. Így szolgáljuk a gyermekek, a családok, a társadalom, a környezet és az egyház javát.

Olyan óvodára törekszünk, ahol domináns értéként jelenik meg a hit, a szeretet, a becsületesség, az elkötelezettség, a kitartás, a megbízhatóság, a munkaszeretet és a teremtett világ értékeinek megóvása.

Nyitottak vagyunk az elkötelezett és a krisztusi utat kereső családok felé, valamint a más keresztény felekezetek, más nemzetiségek befogadására is. Ökumenikus megközelítésünk alapja, hogy a gyermekek ebben a korban a „lényegre”, a Jézus által tanított szeretetre fogékonyak, nem pedig azokra a felekezeti formákra, amelyek évszázadok alatt kialakultak.

8. KÜLDETÉSE A PEDAGÓGUSOK FELÉ

Az evangélikus óvodában a nevelésnek meg kell felelnie az evangélikus tanítás elveinek. A pedagógusoknak pedig ki kell tűnniük helyes nevelőmunkájukkal és példamutató, hitrevelő életükkel, környezeti tudatosságot tükröző személetükkel.

9. ÓVODÁNK KERESZTÉNY NEVELÉSE

9.1. AZ ÓVODAI KERESZTÉNY NEVELÉS

Feladatunk a „hídépítés” a teremtő Isten mint Atya, Jézus mint testvérünk és „családjának” tagjai (a gyermekek, a szülők, az alkalmazotti közösség, a lelkész és a hitoktató) között. Ezért nemcsak ismeretanyagot szeretnénk átadni, hanem szeretetet, örömet, békességet, védettséget és biztonságot is. Azt szeretnénk, hogy mindenki élje át az Isten családjához tartozás örömét, azt, hogy mindannyian gyermekek lehetünk ebben a nagy családban.

A legfontosabb üzenetekre, Isten ígéjére a gyerekek a bennük lévő nyitottsággal, bizalommal fogékonyak. Ők még feltétel nélküli befogadók, ha Isten országáról hallanak. Ezért nagyon fontos, hogy életkori sajátosságaikat figyelembe véve elsősorban a számukra is könnyen érthető bibliai igazságokkal ismerkedjenek meg. A nehezebben értelmezhető részeket pedig csak olyan mélységben és olyan eszközökkel igyekezzünk átadni, hogy a gyermekeket a későbbiekben további ismeretszerzésre sarkallja. A teremtő Istentől kapott csodálatos világunk együttes felfedezése, a bibliai történetek bemutatása olyan valóságokat tár fel a kicsik előtt, amelyek földi életünk valódi megértését teszik lehetővé.

Nagyon fontos a keresztény nevelésben, hogy az ajánlott énekek, a hozzájuk tartozó játékos mozgásformák, a különböző vizuális vagy egyéb alkotási lehetőségek hangsúlyosan legyenek jelen a tevékenységekben, hiszen ez a korosztály még szeret állandóan mozogni, tevékenykedni. Az óvodapedagógusok, a hitoktatók kreativitása, a változó helyzetekhez való alkalmazkodása lehetővé teszi, hogy a gyermekek számára élményt jelentsen egy-egy bibliaismeret-hittan foglalkozás. Tudatában kell lennünk annak, hogy a gyerekek között végzett szolgálattal életre szólóan befolyásolhatjuk a kicsik istenképét, a vallásos ismeretek átadásával pedig megalapozhatjuk keresztény életük alakulását.

Az óvodai kereszténynevelés arra irányul, hogy a gyermek lelki fejlődését, az értékrend átalakulását elősegítse. Fejlődik az egész személyiség: az értelem, a beszéd, az erkölcsi ítélet, a közösségi magatartás. A nevelés számára nem könnyű feladat a gyermekekkel megkísérelni a legelső lépéseket megtenni a hit útján. A legtökéletesebb magvetés az, ha a legfogékonyabb időszakban, olyan környezetet biztosítunk gyermekeink számára, hogy a gyermeki lélek istenhite, a még alig megszilárdult lelkiismeret, belülről jövő igényé, igazi felnőtt hitté váljon. Az óvodai élet folyamán feladatunk a mindennapi érzékelhető valóságból felhívni gyermekeink figyelmét a jóra, az ige üzenetével. Feladatunk, hogy a valóság megismerésében a gyermekek ébredjenek rá az isteni gondoskodás állandó jelenlétére. Óvodapedagógusaink munkájuk során törekednek felébreszteni a gyermekekben az érdeklődést a Biblia tanítása iránt.

Jézus törvényei szerint élni, azt jelenti, hogy szeressük egymást *“Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mk 12,31)*. Óvodánkban az egész napot áthatja a keresztény szellemiség, jelen van az óvoda mindennapi életében, annak nevelési- és tanulási folyamatában. A keresztény nevelőmunka átfogja az óvodás gyermek személyiségének egészét, kiterjed az érzelmi, értelmi, közösségi, valamint a testi fejlesztés területére. A keresztény nevelés olyan feltételek között zajlik, amely figyelembe veszi az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait, utat enged a játékosságnak, a játszva tanulásnak, az egyéni bánásmódnak.

Keresztény nevelésünket jellemzi az előítéletektől mentesség, a gyermekközpontú világlátás, a biblikus látásmód. Megpróbáljuk elérni, hogy fokozatosan alakuljon ki a gyermekekben a figyelem, az önfegyelem iránti igény. E tulajdonságok kialakításban nagy segítséget nyújt az óvodapedagógusoknak a türelem és a szeretet. Az óvodai éveknél nagy jelentősége van a személyiség fejlődésében. A mindennapi élet során a tevékenységeket úgy kapcsoljuk be a keresztény nevelés rendszerébe, hogy azok tárgyi önállósága megmaradjon. Munkánk során arra törekszünk, hogy gyermekeink megismerjék a bibliai történeteket, Jézus Krisztust, és segítsük őket eljuttatni a benne való hitre.

9.2. A KERESZTÉNY NEVELÉS GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁSA, KERESZTÉNY NEVELÉSÜNK CÉLJA

Valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka. *„Bizony az Úr ajándéka a gyermek...” (Zsolt 127,3)*

A nevelői munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének

fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. Célunk a megfelelő érzelmi biztonság, bensőséges légkör kialakítása imádságokon, bibliai történeteken, az egyházi ünnepeken keresztül. A gyermeki bizalom kiépítése a Jézushoz vezető úton az óvodapedagógus, az óvoda többi alkalmazottja, a hitoktató, a lelkész személyén keresztül valósulhat meg. A gyermekek keresztény nevelésén keresztül segítjük harmonikus lelki fejlődésüket. Az élő ige iránti fogékonyságra, a hitre nyitottságra neveljük a ránk bízott gyermekeket. Fontosnak tartjuk az előítéletektől mentes, elfogadó testvéri szeretet kialakítását. A gyermekeket hozzásegítjük az életkoruknak megfelelő döntésekhez. Tudatos, hívő gyülekezeti tagokká válás megalapozását is feladatunkká tűzzük ki. Ápoljuk az evangélikus hagyományokat, tiszteletben tartjuk a többi keresztény felekezet létét és a tanításbeli különbségeiket.

9.3. FELADATAINK

- A kereszténytanítás terjedjen ki az érzelmi, értelmi, testi, valamint közösségi területre, és a keresztényi nevelőmunka fogja át az óvodás gyermek egész személyiségét.
- A gyermeki rácsodálkozás, felismerés, érdeklődés felkeltése Isten tetteire, munkájára.
- Keresztény erkölcsi tartalmakat, magatartásformákat alapozzuk meg.
- A hittan foglalkozások tartalma és felépítése illeszkedjen a gyermekek alapvető tevékenységi formáihoz.
- A tevékenységek hangulata éreztesse meg a gyermekekkel Isten jelenlétét, közelségét.
- Az énekek szolgálják az esztétikai élmények erősítését és a bibliai tanítás elmélyítését.
- A bibliai történetekkel, az imádsággal és az ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével teremtsük meg a megfelelő érzelmi biztonságot, a pozitív lelki élményeket a gyermekek számára.
- Isten igéjén keresztül, érzelmi szinten ismertessük meg a keresztény hitet és neveljük a gyermekeket a szeretet örömére, derűjére.
- Az asztali áldás és egyéb imádságok elmondását alakítsuk igénnyé.
- Pozitív viszony kialakítására neveljük őket saját magukkal, a természeti és tárgyi környezettel, társaikkal, felnőttekkel és a Teremtővel szemben.
- Társaik és a felnőttek, különösen szüleik és nevelőik tiszteletére neveljük gyermekeinket, valamint az elesettek, idősek tiszteletére és megsegítésére.
- A teremtett világ megóvására tanítjuk óvodásainkat.

9.4. KERESZTÉNY NEVELÉS HELYE AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERÉBEN

A gyermek elsősorban Istené. Az egyháznak tehát feladata az Istentől kapott gyermekekről való felelősségteljes gondoskodás. Az óvodás gyermekek keresztény nevelése kötelességünk, ezért az óvodai keresztény nevelést az óvodai nevelés alapvető keretei közé illesztjük. Ezt a munkát olyan feltételek között kell végeznünk, amely figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, hangsúlyt fektetve a játékosságra és az egyéni bánásmódra.

9.4.1. A megvalósulás folyamata, a feltételek megteremtése

Elsősorban a szülő felelős a gyermeke lelki neveléséért, fejlődéséért. Az alapot otthonról kapja. Ezért fontos a szoros együttműködés a családdal. A 3-7 éves gyermek érzelmi beállítódása miatt a hozzá közel álló felnőttek véleményét fogadja el. Az előttük álló példa, a szülők hite, hitélete nagymértékben meghatározza az ő gondolatait, élményeit. Ezért fontos szerepet tölt be a biztonságos családi háttér az Istenkép kialakulásában. Intenzív módon inkább átéli, mint megérti a hitbeli dolgokat.

Az óvodai keresztény nevelés elsődleges színtere az óvoda dolgozóinak személyes példája, melyen keresztül a gyermekek tapasztalatokat szereznek a keresztény világszemlélet alapjairól (hit, Istenhez való kötődés, feltétel nélküli szeretet, elfogadás, öröm, hála, megbánás, megbocsátás, engedelmisség, segítőkészség, együttérzés, jóság, figyelmesség, szelídség, stb.). A gyermek és a felnőtt közötti szeretetteljes kapcsolat az alapja a szociális viselkedési minták átvételének, a normák, szabályok és értékek elfogadásának, a konfliktushelyzetek megoldásának.

A keresztény nevelés különleges színterei az egyházi ünnepek. A keresztény ünnepek megünneplése egyben a gyermekek keresztény közösségi életbe való bevezetése is. Formáját és tartalmát tekintve elmélyítik a gyermekekben a keresztény élet alapelveit, az ünnep jelentését és jelentőségét személyes életükre nézve. A gyermekek átéli a másokkal az együttünneplés örömét és saját tapasztalatokra tesznek szert Isten szeretetéről és jelenlétének valóságáról. Az együttünneplés elősegítheti, hogy a szülők bekapcsolódjanak a gyülekezet életébe is. Feladatunknak tekintjük az élő kapcsolat kialakítását a család, az egyház és az óvoda nevelési színterein.

A bibliaismeret-hittan keretében a gyermekek bibliai és evangéliumi történetek sokszínű és gyermekközpontú feldolgozásával megismerkednek Jézus Krisztus életével, bibliai igazságokkal, megismerik az imádság jelentőségét és erejét. A gyermek megérezhetik, hogy az Úr Jézus ma is és minden nap velük van, rájuk figyel, szól hozzájuk.

Együtt, őszintén csodálkozunk rá az Isten csodálatos tetteire, a teremtett világ szépségére. Imádságainkban meleg, elfogadó, bizalmas légkörben megéreztetjük Isten jelenlétét, közelségét. Arra bátorítjuk a gyermekeket, hogy ők is szólítsák meg Istent saját szavaikkal. Az énekek tartalmukkal és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyítését, az esztétikai élmények megélését szolgálják. Az énekek kiválasztása a gyermekek hangterjedelmi adottságaira, értelmi fejlettségére és mozgásigényére tekintettel történik. A hittan és az a tény, hogy az egész napot áthatja a keresztény nevelés szellemisége, segíti a gyermekek pozitív jellemvonásainak kialakulását. A gyermekeknek lehetőségük van a problémáikat személyes, bensőséges kapcsolatban megosztani óvónőjükkel.

Isten ajándékának tekintjük a gyermeket és adottságait, valamint azt a lehetőséget, hogy a családdal együtt az Ő munkatársai lehetünk a reánk bízott gyerekek formálásában, a bennük rejlő képességek, lehetőségek kibontakoztatásában. Feladatunknak érezzük, hogy tudják, hogy ezt a világot Isten teremtette, minket is Ő alkotott, ezért hálával fordulunk felé. Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapokban megjelenjenek a tevékeny szeretet megnyilvánulásai és tisztelettel forduljanak mások felé. Nyitottak legyenek a gyülekezeti alkalmakra, a keresztény ünnepeinken való részvételre.

Fontos számunkra, hogy minél több Bibliai történettel, azok tanulságaival ismerkedjenek meg. Keresztény tartalmú énekeket, történeteket, verseket, igeverseket (aranymondásokat) tanuljanak. Ha szeretnének, tudjanak saját szavaikkal imádkozni.

Naponta rövid elcsendesedéssel, imádsággal, énekkel, beszélgetéssel kezdjük a napot. Hetente egy-egy alkalom a hitoktató bibliaismeret, illetve a lelkészünk áhítatot tart a gyermekek részére. Évente több alkalommal a templomban istentiszteleten veszünk részt gyermekekkel és családjaikkal. Egy-egy nagy ünnepen is jelen vagyunk a gyülekezet életében.

9.4.2. A keresztény nevelés várható eredményei

Kiscsoportban: -Kettő, három 4-6 soros rövid imádság felidézése emlékezetből. - Imádkozzanak étkezések előtt és étkezések után. – 1-2 ének mozgással való kísérése, melyek kapcsolódnak a bibliai történetekhez. - Bibliai téma, melyek középpontjában a gyermekek állnak, Jézusról szólnak. - Ismerkedjenek meg a képes gyermekbibliával. - Szereplők, események felismerése képekről. - Hallgassák szívesen a bibliai történeteket, kérjék azok ismétlését. - Hallgassák érdeklődéssel a zenehallgatásra szánt műveket. - Tanuljanak meg 1-2 ünnephez kapcsolódó verset. - Ismerkedjenek meg a helyi evangélikus templommal.

Középső csoportban: -Az elkezdett imádságokat tudják önállóan folytatni /étkezés előtt, étkezés után, pihenés előtt, egyéb alkalmakkor/. - A tanult énekek közül 5-öt biztosan, helyes szövegejtéssel énekeljenek. - Bibliai újabb témával való megismerkedés, történet az Ó- és Újszövetségből. - Énekekhez tartozó egyöntetű, esztétikus mozgásokra való törekvés. - Legyen a zenehallgatás számukra öröm, gyönyörködtetés, melyet kellő áhítattal hallgatnak. - Várják és kérjék a bibliai történeteket, melyekben segítséggel vegyék észre az erkölcsi tartalmakat, és törekedjenek ezek megvalósítására a mindennapi életben. - Nézegessék, lapozgassák szívesen a képes bibliát, és egyéb bibliai témájú könyveket. - Ünnepekhez kapcsolódóan tanuljanak meg keresztény szellemiségű verset. - Látogassanak el többször is templomukba, ismerkedjenek meg a lelkipásztorral.

Nagycsoportban: -Az előző években tanult imádságokat önállóan tudják elmondani, tanuljanak alkalmi imádságokat. - Néhány szóban, saját szavaikkal is tudjanak imádkozni. - Ismételjék ez előző években tanult énekeket, és tudjanak tisztán, helyes szövegkiejtéssel énekelni - Bibliai új téma megismerése, az előző évek témáinak ismétlése, mélyítése. - Az ünnepkörökhöz kapcsolódó eseményekkel való ismerkedés /Ádventtől – Pünkösdig/. - Hallgassák figyelmesen a zenehallgatási darabokat, ismerkedjenek meg az orgona muzsikával. - Várják és kérjék a bibliai történeteket, tudják felidézni a történetek eseményeit, idézzék fel a cselekményeket. - A történetek erkölcsi vonatkozású tartalmát próbálják megvalósítani életükben. - Legyenek kedvenc bibliai hőseik, példaképeik. - Tanuljanak meg az ünnepekhez kapcsolódó verseket. - Mozogjanak otthonosan a templomban, gyülekezeti teremben, vegyenek részt a gyülekezettel közös istentiszteleteken, szeretetvendégségeken.

10. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

„A jövőnk záloga a gyermek.” A mai egyre anyagiassult világunkban mind kevesebben vallják ezt az örök érvényű gondolatot, s könnyen elveszíthetik a természetből eredő ősi ösztön kegyelmi ajándékát. 2018. szeptember 01-jétől óvodánk fenntartója a Magyarországi Evangélikus Egyház, aki fontosnak tartja ezt a gondolatot.

10.1. HELYZETKÉP ÓVODÁNKRÓL

Az elmúlt évtizedekben Csömör nagyközségre a lakosság lélekszámának ugrásszerű növekedése volt jellemző. Jelenleg öt csoporttal működik intézményünk, ahol kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a csoportjainkat a lehető legoptimálisabb módon alakítsuk ki. Az utóbbi évek reformpedagógiai törekvései, illetve Az óvodai nevelés országos alapprogramja hatására a gyermek érdeklődésére és kíváncsiságára támaszkodva tervezzük meg az óvodai életet. A gyermeki tanulás saját élményű tapasztalatszerzés és mintakövetés formájában az egész nap folyamán adódó helyzetekben valósulhat meg. Az életkori sajátosságok érvényesülése érdekében nagyobb szerepet szánunk a spontán szerzett ismeretek megszerzésének, mely természetes módon növeli a játék és a játékos tevékenységek jelentőségét.

10.2. AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Óvodánkban összesen 19,5 álláshely van. Igazgató: 1 fő. Igazgató-helyettes, óvodapedagógus: 1 fő. Gazdasági vezető: ½ fő. Óvodatitkár: ½ fő. Óvodapedagógus: 9 fő. Pedagógiai asszisztens: 2 (0,5-0,5) fő. Óvodai dajka: 5 fő. Konyhai kisegítő: 1 fő. Kertész, karbantartó: 1 fő. (0,5)

10.3. AZ ÓVODA JELLEMZŐI

A óvoda 1977-ben épült, a bejáratnál parkosított, rózsával beültetett előkert fogadja az ide érkezőt. A hátsó udvar teljes egésze a gyermekek rendelkezésére áll. A jórészt füves területen elhelyezkedő mozgásfejlesztő kombinált fajtékók és a fémvázás mászóakák elégítik ki az óvodás korúak hatalmas mozgásigényét, illetve annak fejlesztését szolgálják egyben. Az udvari szerepjáték és az árnyékba húzódás lehetőségét biztosítják a fából készült babakházak. A területet körbeölelő járda alkalmat nyújt a gyermekek nagymozgásának koordinálásához és a szabálytudat kialakításához.

Az épület lapos tetős megoldású. Négy csoportszoba – Méhecske, Pillangó, Katica, Maci csoport – egyenként 25 fő befogadására, az ötödik, a 2011-ben kialakított Csibe csoport 20 gyermek felvételére alkalmas, így összesen 120 gyermeket lehet foglalkoztatni az épületben. A csoportszobák világosak, az óvodapedagógusok a gyermekek igényeinek megfelelően alakították ki a játékkuckókat és a különböző tevékenységekhez szükséges területeket, így az áhítat-sarkot is. Játékeszközeinket évről évre fejlesztjük, gyarapítjuk. A négy csoportra kettő mosdóhelyiség és ugyanennyi öltöző jut, amelyet a napirend egyeztetésével használnak a gyermekek. Az ötödik csoport saját öltözővel és mosdóval rendelkezik. Az épület energetikai korszerűsítését 2018 februárjában fejezték be.

11. PROGRAMUNK ALAPELVEI, ÉRTÉKEI

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem-gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási, önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.

A keresztény értékrend (Isten tisztelete, igazlelkűség, felebaráti szeretet, lelkiismeretesség, hűség, önzetlenség, jó-rossz közötti különbségtétel, empátia, együttérzés, tolerancia, önfegyelem, szerénység, megbocsájtás, becsületesség) beépül a gyermekek magatartásába, kialakul a gyermekek személyiségében a hit csírája.

Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk pedig segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását, a teremtett világ megbecsülését.

11.1. KIINDULÁSI PONTJAINK

- ❖ Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembe vételével nevelhető, fejleszhető.
- ❖ A gyermeket nevelik, fejlesztik a társkapcsolataik, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, ebben a szellemben:

„Engedjétek hozzám a gyermeket és ne tiltsátok el tőlem, mert ilyeneké az Isten országa.”

- ❖ Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.
- ❖ A gyermekben ismerje meg a teremtett világ értékeit és tudatosuljon benne annak megőrzésének fontossága.

„Az ember a természet része, nem ura.”

11.2. GYERMEKKÉPÜNK

“Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.”³ Hiszünk, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, zenéhez, a természethez és az alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt az óvodában megkapja, akkor az önállóvá és kiegyensúlyozottá válik. Elsődleges célunk az emberi személyiség teljes kibontakoztatása, amely során biztosítjuk az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, valamint a hátrányok csökkentését. A gyermeki személyiséget úgy alakítjuk a keresztényi tanítás és környezettudatos szemlélet segítségével, hogy az iskolába lépés idejére nyitott, érdeklődő, önálló, természetszerető és -védő, tisztelettudó, segítőkész, keresztény értékrenddel bíró egyén váljék belőle. A gyermek fejlődő személyisége

³ ONOAP Gyermekkép <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>

nagymértékben függ az őt körülvevő környezet hatásaitól. A gyermek teljes értékű ember, ki testből, lélekből, szellemből áll, ezért testi és szellemi táplálékra egyaránt szüksége van. „*Nemcsak kenyérrrel él az ember, hanem igével*” (Mt 4,4.) Nevelésünkkel értékeket szeretnénk közvetíteni, szilárd értékeket, amelyeknek mércéje a Biblia. Célunk, hogy nevelésünk során minden gyermeki személyiséget a szeretet parancsa vezéreljen. “*Szeresd felebarátodat, mint saját magadat!* (Mk 12,31). Segítenünk kell a gyermeket a szeretet gyakorlásában. Nevelésünkkel Isten igéjének igazságait szeretnénk oly módon közvetíteni, hogy felkeltsük a gyermek érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle. Fontos számunkra a környezet megismertetése és a környezet tudatos szemlélet és környezet tudatos magatartás kialakítása.

12. PROGRAMUNK GLOBÁLIS CÉLRENDSZERE

12.1. ALAPVETŐ CÉLJAINK

- ❖ Az óvodások nyugodt, élmény-gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, valamint az értékorientált közösségi neveléssel, az életkori és egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.
- ❖ Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése.
- ❖ A gyermekek és a természet közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.
- ❖ A Biblia tanítása alapján ismerjék meg a Teremtő Isten csodálatos műveit, amelyek igazán értékes emberré, személyiséggé formálják őket.
- ❖ Imádságokon, bibliai történeteken, ünnepeken keresztül bensőséges légkört, megfelelő érzelmi biztonságot biztosítsunk számukra.
- ❖ Igei útmutatásokkal irányítsuk, vezessük a gyermekeket.
- ❖ Evangélikus hagyományok ápolása.
- ❖ Más keresztény felekezet tanításainak tiszteletben tartása.

12.2. ÁLTALÁNOS NEVELÉSI FELADATAINK

Az óvodások testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése az erkölcsi-szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével a Biblia tanítása segítségével.

12.2.1. Az erkölcsi, szociális érzelmek alakításának feladatai

- ❖ érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, szeretetteljes, nyugodt légkör megteremtése;
- ❖ olyan óvodai élet megszervezése, amelyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A keresztény szemléletű közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme, a szimbólumok, jelek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás;

- ❖ a kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását;
- ❖ a meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszédkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését;
- ❖ az érzelmi alapigények biztosítása – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet – segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással, alkotással szabadon kifejezhessék.

13. A NEVELÉS KERETE

13.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ a gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése
- ❖ a gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása
- ❖ a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet megteremtése.

13.1.1. A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az új gyermek érkezésekor a szülő egy „Anamnézis-Gyermektükör-” nyomtatványt tölt ki. Ezzel elindítjuk az ismerkedés folyamatát.

A növekedés, fejlődés, érés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt folyamatos megfigyeléssel, összehasonlító mérésekkel segíti az egyéni jellemzők, sajátosságok feltárását.

A gyermekek gondozásának feltétele az óvodapedagógus és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, aki őszinte, hiteles viselkedéssel, bizalomkeltő metakommunikációval közeledik feléjük, és tapintatot, elfogadást közvetít. Ilyen feltételek mellett megismerhetők a gyermekek igényei, családból hozott szokásai.

Az óvodapedagógus a szülőkkel együtt a gyermekek önálló testápolási, étkezési, öltözködési szokásainak szintjét az óvodába lépés pillanatától kezdve vizuális piktogramokkal kísérhetik figyelemmel. A beszoktatás ideje alatt minden gyermekkel – a dajkák segítségével – együtt végzi a teendőket, hogy a gyermekek megtanulhassák az egészséges életmód szokásainak sorrendjét és azok fogásait.

A gyermekek a napi háromszori étkezéssel tápanyag-szükségletük $\frac{3}{4}$ részét az óvodában kapják. Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon.

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A szülők segítségével igyekszünk megismerni ezeket és kellő toleranciával elnézzük a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzük a gyermekeket, de nem kényszerítjük az ételek

elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak. Igény esetén az egyéni érzékenységnek megfelelő diétát is biztosítunk.

A testápolás, tisztálkodás, fogmosás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. Az óvodapedagógus a gyermekek gondozása közben beszélget a gyermekekkel, hogy annak kívánsága, kérése alapján tudjon segíteni. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védjük a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC-használathoz megteremtjük az intim feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, egyre önállóbban végezhesék ezeket a teendőket.

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermekeket. Az óvodapedagógus feladata következetesen kérni a szülőket, hogy többretegűen öltöztessék gyermekeiket. Fontos meggyőzni a szülőket a praktikus, izléses öltözködés előnyéről. Türelmes meggyőző munkával a szülők jó partnereinkké válhatnak.

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Biztosítjuk, hogy a gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg, szabadon ismételhessék a sokféle mozgásfejlesztő eszközeinken. Emellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését.

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. A nyugodt pihenés feltétele a csend és biztonság. Az elalvás előtti imádság, mesélés és azt követően altatódalok dúdolása megnyugtatóan hat a gyermekekre. A gyermekeknek különböző az alvásigénye, de a nyugodt pihenést a nem alvó (5-6-7 éves) gyermekek számára is biztosítjuk.

13.1.2. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozzuk mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek. Ez feltétlenül fontos láz, hányás, kiütés, hasmenés, bőrpír, erős köhögés esetén. A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törülköző használatával igyekszünk gátolni.

Három-négy éves gyermekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizelnek. Ennek oka általában pszichés eredetű, ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. Óvakodunk a gyermekek megszegényítésétől. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okokat.

A gyermekek egészséges életmódját úgy biztosítjuk, hogy minden nap edzési lehetőséget teremtünk a számukra. Erre a legtöbb lehetőséget a szabadban tartózkodás biztosítja, amely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Mozgásszükségletük kielégítése érdekében napi kocogó-futó lehetőségeket szervezünk.

13.1.3. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet megteremtése

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A tárgyi környezet, ha megfelel az egészségügyi előírásoknak, esztétikus, nyugtató hatású és akkor is megfelelő alapot ad az óvodai nevelőmunkához, ha szerényebb.

Az óvoda egyik legfontosabb fejlesztési tere az óvodaudvar. Minden csoportnak van egy állandó helye. Biztosítjuk az udvarrészek közti átjárhatóságot – a közösen kialakított szokásrendszer betartása mellett. Az udvar esztétikai szépségét adja a sok fa, virág, cserje, és az ízlésesen kialakított veteményeskert. A homokozókhöz, labdázáshoz nagy terület áll a gyermekek rendelkezésére. Megteremtjük a feltételét annak, hogy énekes játékokat játszhassanak.

Az óvoda épületét a nevelési-fejlesztési feladatok megvalósítása érdekében az óvodapedagógusok esztétikusan, ízlésesen rendezik be. A több funkciót betöltő csoportszobát alkalmassá tesszük a szabad játékra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele biztosítja a gyermekek jó közérzetét, s egyben jó mintát ad. A természetes világítás felhasználása céljából az ablakot szabadon hagyjuk. Tűző nap esetén biztosítjuk az árnyékolást.

Az öltözők ízléses berendezése, világítása, fűtése, szellőzöttsége nyugodt feltételt biztosít a vetkőzéshez, öltözéshez. Az öltözőben a szülők részére érdeklődést felkeltő, esztétikus táblákat helyezünk el, ahol részletes tájékoztatást kapnak a csoport mindennapjairól, ünnepeinkről.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. A testápolási tevékenységek szokásait képi formában is megjelenítjük a szokások rögzítésének elősegítésére.

13.1.4. Gyermekeink környezeti nevelése

Az óvoda környezete, nevelési elveink, pedagógiai módszereink elősegítik a teremtett világhoz való pozitív kapcsolat kialakítását. Mintakövetéssel alakítjuk ki a környezet tudatos szemléletet a gyermekekben, melyet a szülőkkel és a társadalmi környezettel együttesen valósítunk meg.

13.1.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- ❖ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- ❖ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek folyadékot a kancsóból.
- ❖ Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- ❖ Teljesen önállóan öltöznek, évszaknak és az időjárásnak megfelelően.
- ❖ Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a helyére teszik.
- ❖ Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- ❖ Ügyelnek saját külsejükre, amelyben megjelenik a szépre, jóízletesre törekvés.
- ❖ Kialakul igényük arra, hogy sokat tartózkodjanak a szabadba és törkedjenek arra, hogy környezetük rendezett és tiszta legyen.
- ❖ Igényükké válik az egészséges életmódra törekvés, mely életük szerves részévé válik.

13.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül a csoport normáinak tiszteletben tartásával.

A keresztény erkölcsi értékek közvetítését alapvetőnek tartjuk. A Biblia példázatain, tanításain keresztül példát mutatunk, állandó értékeket közvetítünk és bátorítunk. A gyermekeinknek tudniuk kell, hogy mit várunk el tőlük.

Az óvoda, a gyermeki nyitottságra építve segíti hozzá a gyermekeket a szűkebb/tágabb környezetük megismeréséhez, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, családhoz való kötődés alapja.

Az óvoda alkalmazottai felelősek azért, hogy pedagógiai programunk értékrendjét kialakítsuk, állandósítsuk, és a gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek, továbbá a felnőtt-felnőtt közötti kapcsolatokban a pozitív attitűdöt, érzelmi töltést érvényesítsük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Keresztényi értékek mentén érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- ❖ A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmeire épülő, kapcsolatteremtő és -megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

13.2.1. Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig

Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségükben az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Ennek hatására kialakul az érzelmi kötődés társaikhoz és a felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, tevékenységre ösztönzi őket.

A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához való érzelmi kötődését. A szülőkkel együtt megteremtjük a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Az óvodapedagógus meglátása alapján, a szülővel egyeztetve a beszoktatás időtartamát, szükség szerint a gyermek igényéhez igazítjuk. A gyermekeknek a szülő jelenléte biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokásait. A beszoktatásban lehetőleg mindkét óvodapedagógus részt vesz, és a dajkával együtt gondosan előkészítik ezt az időszakot. A sok érdekes, izléses játék mellett mesével, ölbeli játékokkal, mondókákkal kedveskedünk a gyermekeknek. A vegyes csoportokban az idősebb óvodások segíthetnek mesedramatizálással, énekes játékkal, verseléssel az érzelmileg bizonytalan, szorongó gyermekek beszoktatásában.

· ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · ■ · 25 ·

A gyermekek már a beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végzik a mindennapi tevékenységet, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékos módszerrel gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, otthonról hozott szokásait. A nagyobb gyermekek segíthetnek a kisebbek öltöztetésében, gyengédséggel, szeretettel veszik őket körül, leginkább a vegyes csoportokban, csoporton belül.

13.2.2. A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek formálása, erősítése

A gyermekek pozitív kapcsolatai csak akkor alakulnak ki, ha a gyermekek jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége és gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvodapedagógusnak, aki irányítója és egyben társa a gyermekeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet (határokkal együtt). A határokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.

A nevelés akkor lesz hatékony, ha az óvodapedagógus az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára – egyéni sajátosságait figyelembe véve – érthetővé, vonzóvá tudja tenni.

„A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.”⁴

13.2.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- ❖ Keresztény értékek szerint viselkednek.
- ❖ A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. Egymást megkérlik a szabályok betartására.
- ❖ A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességében.
- ❖ Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- ❖ Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- ❖ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- ❖ Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.
- ❖ Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- ❖ Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

⁴ ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> 2024.03.04.

13.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi, az értelmi nevelés és fejlesztés célja a gyermekek helyesen és örömmel kommunikáljanak magyarul és a tevékenységes során értelmüket fejlesszük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ jó példával a gyermekkel tisztán, helyesen beszéljenek
- ❖ a gyermekek értelmi fejlesztése
- ❖ a gyermekek fejlődéséhez szükséges megismerést inspiráló környezet megteremtése

13.3.1. Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés megvalósítása

„Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása –beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel– az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.”⁵

13.3.2. Az értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása

„Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségükben az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára –mint életkori sajátosságra–, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyekben keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az értelmi nevelés további feladatai egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.”⁶

13.3.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ az óvodás kor végére a gyermek nyitott érdeklődésével képessé válnon az iskolai élet megkezdésére
- ❖ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni

⁵ ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> 2024.03.04.

⁶ ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> 2024.03.04.

- ❖ minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot
- ❖ tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek
- ❖ végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- ❖ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebben végzi el

14. A program ajánlott napirendje

A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi-lelki harmónia megteremtésének. Tervezésnél figyelembe veszi a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Az egész nap során érvényesül a folyamatosság, a rugalmasság elve.

Az óvodapedagógus teljesíti a gyermekeknek azt az alapvető igényét, hogy személyes kapcsolatot tudjanak felvenni vele, elegendő figyelmet szentel minden gyermekre.

A délutáni alvás időtartama a kiscsoportosoknak 2 óra, a középsősöknek 1,5 óra, a nagycsoportosoknak pedig 1 óra. A napirendben külön időpontot (pontokat) jelölünk meg a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásos lehetőségeire.

A napirendjavaslat korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

14.1. NAPIREND

Időtartam	Tevékenység	
6: 30-8: 30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN	
	Személyes percek	J
	Szabad játék	Á
8: 30-10: 30	Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek	T
	Testápolási teendők	É
	Tízórai	K
	Verselés, mesélés	
	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	
	Ének-zenei képességek fejlesztése	
	Környezetismeret matematikai tartalommal	
	Mozgás	
	Bibliaismeret, evangélikus hittan	
	“Csendes percek”	
10: 30-12: 00	JÁTÉK A SZABADBAN	J
	Tapasztalatszerzések, séták	Á
	Mindennapi edzés: kocogás, futás	T
		É
		K
11: 45-13: 00	Ebéd	
	Testápolási teendők	
13: 00-15: 00	Pihenés, alvás mesével	
15: 00-15: 45	Testápolási tevékenységek	
	Uzsonna	
15: 45-18: 00	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY A SZABADBAN	J
	Részképességek fejlesztése egyénenként	Á
	Egyénenkénti és/vagy kiscsoportos részképesség- fejlesztés	T
		É
		K

15. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGKERETE

15.1. JELES ÉS KIEMELT NAPOK, EGYHÁZI ÜNNEPEK

A jelesnapok és az egyházi ünnepek megünneplésével olyan értékeket adunk tovább, melyekkel erősítjük a gyermekekben az Istenhez tartozás érzését, a teremtett világmegőrzésének fontosságát, a hazaszeretetet, és letesszük a szülőföldre való kötődés alapjait. A program olyan óvodapedagógust igényel, aki a keresztény alapokat át tudja adni a gyermekeknek, aki a fenntarthatóságra nevelésre tanítja, neveli őket, és ragaszkodik népünk múltjához, képes azonosulni azzal és a kultúrkinccseinket továbbörökíti.

Az ünnepeinket, jeles napjainkat, kiemelt napjainkat a keresztény és környezet tudatos szemlélet megélésével, az egyházi ünnepek és kiemelt napok bevonásával alakítjuk ki. Az ünnepeket és a jeles napokat a nemzetiségi csoportunkban mindkét nyelven megtartjuk.

15.1.1. Az óvodában ünneplhető jeles és kiemelt napok, valamint az egyházi ünnepek időrendi sorrendben

Ősz

- ❖ Tanévnyitó istentisztelet
- ❖ Aratási hálaadó ünnepe, szüret, teremtés hete
- ❖ Állatok világnapja (10.04.)
- ❖ Reformáció
- ❖ Márton nap

Tél

- ❖ Advent
- ❖ Mikulásvárás
- ❖ Karácsony
- ❖ Vízkereszt
- ❖ Farsang
- ❖ Böjt

Nyár

- ❖ Évzáró kerti mulatságok
- ❖ Tanévzáró istentisztelet, iskolába menők búcsúztatása, megáldása

Tavaszi

- ❖ Beporzók napja (03.10.)
- ❖ Március 15. nemzeti ünnep
- ❖ Víz világ napja (03.22.)
- ❖ Virágvasárnap
- ❖ Nagycsütörtök
- ❖ Nagypéntek
- ❖ Húsvét
- ❖ Föld napja, fenntarthatósági témahét (04.22.)
- ❖ Anyák napja (május első vasárnapja környékén)
- ❖ Madarak, fák napja (május 10.)
- ❖ Családi nap (május)
- ❖ Gyermeknap (május utolsó vasárnapjához közel eső időpont)
- ❖ Mennybemenetel ünnepe
- ❖ Pünkösd

❖ Tanévnyitó istentisztelet

A nevelési év elején az evangélikus templomban a családokkal közösen tartjuk meg.

❖ Aratási hálaadó ünnep, szüret, teremtés hete

“Ne aggódjatok tehát...Mit együnk? vagy Mit igyunk? vagy Mit öltünk magunkra?...a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre.” (Mt 6,31-32) Isten gondviselő Isten. Az egyház miután lezajlott az aratás, évről évre megemlékezik Isten gondviselő munkájáról és hálát ad az új kenyérért, a termésért. A gyermekekkel mi is hálát adunk a mindennapi kenyérért, az ételért. Aratási hálaadás keretében sütünk, főzünk, befőzünk. A teremtés hete alkalmából hálát adunk Istennek a teremtett világért. Az ünnep lezárásaként a templomban aratási hálaadó istentiszteletet tartunk.

A szüretnek, a szüreti mulatságnak nagy hagyománya van falunkban, ezért fontosnak tartjuk, hogy erre a jeles napra különös odafigyeléssel készüljenek a csoportok. A szőlőszüret mellett lehet ebben az időszakban különféle gyümölcsöket, zöldségeket aszalni, illetve befőzni, eltenni télire a gyermekekkel.

A gyermekek éneket hallgathatnak az almáról, a szőlőről, a szüretről. Szemezhetik a szőlőt, megkóstolhatják a mustot, gyűjthetik, válogathatják az őszi gyümölcsöket. A szürethez kapcsolódóan verseket, mondókat, egyszerűbb énekes játékokokat tanulhatnak meg. Aktív részesei lehetnek a mulatságnak: táncolnak, énekelnek, szüreti népi játékot játszanak.

❖ Állatok világnapja

A jeles nap tartalmának megfelelően, olyan tevékenységeket kínálunk fel a gyermekek számára, mely az állatvilággal kapcsolatos.

❖ Reformáció

“Az ige köszáltként megáll...” (EÉ/254) A reformáció szándéka az volt, hogy visszatérve az evangéliumok lelkületéhez, igazságához, megújítsa az egyházat. Az egyház nem csupán a XVI. századi eseményekre emlékezik ilyenkor, hanem a reformáció ünnepén önvizsgálatot tart és a megújulás lelkével tekint előre.

A reformáció hetében a gyermekekkel megbeszéljük a csoportokban a reformáció jelentőségét, és különféle, az ünnephez kapcsolódó jelképeket készítünk velük (pl. Luther rózsza, Wittenberg vára, templom stb.). A csoportoknak és a családoknak a témakörhöz kapcsolódóan versenyt hirdetünk, aminek az eredményhirdetése az óvodásoknak tartott reformációi istentiszteleten kerül kihirdetésre.

❖ Márton nap

Ezt a napot is nagy előkészület előzi meg. Minden gyermek kis lámpásokat készít a szülei segítségével az első óvodai nyíltnapunkon. Az óvoda bejárataihoz is kihelyezünk lámpásokat, és persze a nagyméretű lúd sem maradhat le (textilből készült nagyméretű kitömött lúd.) jeles

napról. Énekekkel, mondókákkal készülünk, libazsíros kenyeret készítünk és kínálunk a családoknak. A jeles nap után a meggyújtott kis lámpácskákkal indulhatnak haza a gyermekek az óvodából. A dolgozók zsíros kenyérrel kínálják meg a gyermekeket és szüleiket. A faluban szép látványt nyújt a lámpásokkal hazafelé ballagó gyermekek serege.

❖ **Ádvent**

Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé az élet világossága.” (Jn 8,12) Ádvent a várakozás ideje. Ádvent a karácsonyvárás ideje, ahol az ember találkozni akar az emberré lett Istennel, Jézussal.

Az ádventi készülődés alkalmává a gyermekek megismerkednek az ádvent jelképeivel: koszorú készítés, gyertyagyújtás, naptár. Nagy örömmel, izgatottan készülünk karácsony ünnepére.

❖ **Mikulás**

Az óvodapedagógusok a gyermekekkel rövid dalt, mondókát vagy verset tanulnak a Mikulást várva. Rajzolhatnak, festhetnek, levelet küldhetnek a Mikulásnak. A jeles napon a Mikulás ellátogat óvodánkba és minden gyermeket megajándékoz.

❖ **Karácsony**

“Üdvözítő született ma nektek az Úr Krisztus, a Dávid városában.” (Lk 2,14) Karácsony a szeretet ünnepe, Isten szeretetének az ünnepe. Isten emberré lett, a betlehemi gyermekben emberré született.

Karácsonykor évről-évre megünnepeljük Jézus Krisztus születését. A gyermekek ismerkednek a bibliai történettel, a karácsonyi népszokásokkal. Az óvodapedagógus segítségével fenyődíszeket készíthetnek az otthoni karácsonyfájukra és egyszerű ajándékokat barkácsolhatnak szüleiknek. A karácsonyt várva egyházi és népi karácsonyi énekeket, verseket, mondókákat tanulnak. Ebben az időszakban nyílt napokat is szoktunk szervezni, ahova a szülők előzetes egyeztetés alapján bejöhhetnek hozzánk, és betekintést nyerhetnek a csoport életébe, a karácsonyi előkészületekbe. Az ünnep közeledtével a templomban a csoportok rövid karácsonyi műsorral kedveskednek családjuknak.

❖ **Vízkereszt**

“Én vízzel keresztellek titeket, hogy megtérjete, de aki utánam jön, erősebb nálam... Ő majd Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket (Mt 3,11.).

Vízkereszt ünnepén, illetve a vízkereszt ünnepkörben Jézus megkeresztelkedéséről, a Jordán folyónál történt eseményekről hallhatnak történeteket a gyermekek. Ebben az időszakban beszélgethetünk a három király látogatásáról a betlehemi kisdednél. Vízkereszt ünnepének egyik igéje lehet még a kánai menyegző története is, ahol Jézus a vizet borrrá változtatja. Ebben az időszakban a gyermekekkel leszedjük az ünnepi díszeket, ezzel jelezzük karácsony végét.

❖ Farsang

A falunkban a farsangi mulatságnak nagy hagyománya van. A farsang megünneplésekor a gyermekek és a dolgozók jelmezbe öltöznek. Segítenek a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében, maszkjuk elkészítésében. Részt vesznek farsangi játékokban, dalt vagy mondókát tanulnak, utánozzák az óvodapedagógus táncos mozdulatait.

❖ Böjt

“Ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az ami jó, ami neki tetsző és tökéletes” (Róm 12,2). A böjti időszak hamvazószerdától húsvétig tart. Ahogy Jézus is 40 napig böjtöléssel készült küldetésének betöltésére, úgy az egyház népe is 40 napig készül húsvét nagy ünnepére. A böjt lényege, hogy az ember lemond valamiről, ami számára fontos, hogy megtisztulva legyen helye a még fontosabbnak: Isten szeretetének, jelenlétének.

A gyermekek a Bibliából Jézus példázataival ismerkedhetnek meg. Ebben az időszakban különösen is törekszünk az egészséges életmód megismertetésére és megélésére.

❖ Beporzók napja

A gyermekek életkorának és fejlettségi szintjüknek megfelelően tartjuk meg ezt a napot. A csoportok közös alkotásokkal készülnek erre a napra, melyek aztán a községi könyvtárba kerülnek kiállításra, ahol a lakosság is megtekintheti azokat. A beporzók napja alkalmából a gyermekekkel beszélgetünk a természet védelméről, rovarhotelt készítünk, gondozzuk a virágoskertünket.

❖ Március 15.

A hazaszeretetre nevelés az életkori sajátosságok figyelembe vételével történik. Hagyomány, hogy a nagycsoportosok az emlékműnél helyezik el az óvodában elkészített alkotásaikat és verseléssel, énekléssel emlékeznek az 1848-as forradalom és szabadságharc hőseire.

❖ Víz világ napja

A jeles nap tartalmának megfelelően, olyan tevékenységeket kínálunk fel a gyermekek számára, mely a víz témakörével kapcsolatos és felhívjuk figyelmüket a víz megőrzésének fontosságára. Az életkori sajátosságaikat figyelembe véve elmegyünk Csömör különböző vizes élőhelyeire.

❖ Virágvasárnap

“Hozsánna a Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban.” (Mt 21/9/b) Virágvasárnap a Jeruzsálemben diadalmasan bevonuló Jézusról emlékezünk meg. Barkaággal, tavaszi virágokkal ünnepelünk. Virágmagokat, virághagymákat, tavaszi virágokat ültetünk az óvoda kertjében, a csoportban ágakat rügyeztetünk, hajtatunk.

❖ Nagycsütörtök

„Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon.” (Jn 6,54) A nagycsütörtök az Úrvacsora szereztetésének ünnepe. Jézus tanítványaival ezen a napon együtt ünnepli a pászkavacsorát, és jelképesen önmagát, testét és vérét adja táplálékkul a bűneink bocsánatára

Ilyenkor a gyermekekkel süthetünk kenyeret vagy ellátogathatunk a templomba, és megnézhetjük az úrvacsora kellékeit.

❖ Nagypéntek

„Íme az Isten báránya, aki elveszi a világ bűnét.” (Jn 1,29) Nagypéntek ünnepén Krisztus szenvedéséről, kereszthaláláról és temetéséről emlékezünk meg. Jézus, az Isten fia magára veszi a világ bűnét és elszenvedi annak büntetését.

A gyermekekkel elsétálhatunk a Kálvária-dombon lévő keresztekhez. Könyveket, képeket nézegethetünk a nagypénteki történetről.

❖ Húsvét

„Mit keresitek a holtak között az élőket? Nincs itt, hanem feltámadt.” (Lk 24,5-6). Húsvét az új élet ünnepe.

Húsvét ünnepén Jézus feltámadásáról, újjászületéséről beszélgetünk a gyermekekkel. A húsvét egyházi jellege mellett a gyermekek megismerkednek és gyakorolják a húsvéti néphagyományokat. Csoportszobájukat, környezetüket feldíszítik húsvét közeledtével. Óvodásaink az ünnepre készülve húsvéti énekeket, locsolóverseket, mondókákat tanulnak, tojást festenek, locsolkodnak. Sokféle technikával díszíthetnek tojást (pl. viasszal, karcolással, ragasztással, festéssel, berzseléssel stb.).

❖ Föld napja, fenntarthatósági témahét

A jeles nap tartalmának megfelelően, olyan tevékenységeket kínálunk fel a gyerekek számára, mely a Föld témakörével kapcsolatos. Kiemelt figyelmet fordítunk a környezetvédelemre és a Föld védelmére, fenntarthatóságára. A gyermekekkel virágokat, élő növényeket ültetünk (felhasználva az egész évben komposztált anyagokat). Az újrahasznosítást szem előtt tartva a vizuális tevékenység során a különböző tárgyakat készítünk.

❖ Anyák napja

Közösen készülünk a gyermekekkel erre a szép ünnepre ajándékokkal és köszöntéssel. A nagycsoportosok május első vasárnapjának istentiszteletén felköszöntik az édesanyákat és nagymamákat vesrmondással, énekléssel, virággal.

❖ Madarak, fák napja

A jeles nap tartalmának megfelelően, olyan tevékenységeket kínálunk fel a gyermekek számára, mely a madarak és fák témakörrel kapcsolatos. Megfigyeljük az óvodánk környékén élő állatokat, fákat.

16. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

16.1. JÁTÉK, JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁS

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi, pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó tevékenységgé.” – írja Az óvodai nevelés országos alapprogramja.

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettségének elősegítése. Emellett játékkal érzük el, hogy a gyermekek intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatokhoz jutnak. A játékkal szerzett élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyai és ötletei is teljesülnek. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, s a játékba integrált tanulás. A gyermekek a játékba integrált tevékenységeik során szerzett tapasztalatok, élmények alapján tanulnak egyenként, kisebb csoportokban vagy az egész csoporttal együtt.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- ❖ A gyermek folyamatos megfigyelése a játék során.
- ❖ Az egyéni fejlesztés módjának, lehetőségeinek megkeresése.
- ❖ A játék során annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a gyermek olyan módon vezesse le feszültségét, játssza ki indulatait, amellyel a többi gyermeket nem veszélyezteti, felebaráti szeretettel forduljon mások felé.
- ❖ A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- ❖ A gyermekek beszédkészségének fejlesztése a játékszituációkban.
- ❖ Az óvodapedagógus játéksegítő, játékírányító metódusainak alkalmazása

16.1.2. A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

Kreatív, alkotó légkört elsősorban olyan játék biztosításával érhet el az óvodapedagógus, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, milyen témát dolgoznak fel, milyen eszközzel jelenítik meg azt, milyen helyet választanak, és mennyi ideig tart a játékuk. Az óvodapedagógus megteremti mindezekhez a feltételeket. Az alkotó légkört tovább fokozhatja a kellő időben nyújtott segítség, megerősítés, ötlet.

A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugodt, rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását.

hogy a megformálás mintát adjon a közös cselekvésekhez. A kicsik játékában teret kap a feltételek biztosítása. A papás-mamás játék, a fodrászos, orvosos, kalauzos játék – ezek mindegyike egyszerű mozzanatokat jelenít meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek szerepvállalását indirekt módon segítjük. Az óvodapedagógus engedi, hogy a gyermekek a tereket önállóan kialakíthassák.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a *dramatikus játéknak*, bábozásnak. A mesék megelevenítésében részt vesz az óvodapedagógus, modellt ad egy-egy szereplő megformálásához.

A gyermek *konstrukciós játékában* minél gyakrabban élje át az „én készítettem” alkotás örömét, mert ez az érzés további felfedezésre sarkallja. Ennek eredménye lehet a sokféle formájú játékelemből kialakított forma-, szín- és térvariált gazdagság. A konstrukciós játékhoz kapcsolva megjelenik a *barkácsolás*, elsősorban az óvodapedagógus által barkácsolt kellékek készítésével, amit az óvodapedagógus a gyermek aktív bevonásával hoz létre.

Az óvoda a gyermekeknek olyan nyugalmas udvarrészt biztosít, ahol szabadon kezdeményezhetik az egyszerű szabályokhoz kötött népi játékokat, énekes játékokat, ügyességi játékokat. Az óvodapedagógus olyan *szabályjátékot* ajánlhat fel, amelyet a gyermek könnyen betarthat, és szívesen, önállóan is kezdeményezhet.

16.1.4. A gyermekek beszédkészségének fejlesztése a játékszituációkban

A játék számos lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. Az óvodapedagógus beszéde modellértékű a gyermek számára, a szókapcsolatok, a kommunikáció, a nonverbális jelzések (mimika, gesztus), a beszéd hatáselemeinek (hanglejtés, hangsúly, hangerő, ritmus, dallam, szünet) megfigyelése tekintetében. A hangszínnel, hangerővel bánni tudást leginkább a dramatikus játék segíti. Az óvodapedagógus által kezdeményezett anyanyelvi játékok adnak mintát az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez (pl.: hangutánzó játékok, fonémahallás-fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonimakereső játékok stb.)

16.1.5. Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító metódusainak alkalmazása

Az óvodapedagógus játéksegítő metódusai szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvodapedagógus irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni, szükség szerint játékot kezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játékhelyzetben is támogató, engedő és elfogadó. Segít azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények. Feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el, hogy a játék elmélyült, élményszerű és fejlesztő legyen. Az óvodapedagógus akkor avatkozik be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét és nyugodt játékát.

16.1.8. A gyermekek hetirendje

A heti rend szervezésében mind a hat műveltségi terület megjelenik, ezek módját, gyakoriságát a csoport és a gyermekek terhelhetőségének, képesség szintjének megfelelően, az óvodapedagógus úgy szervezi, hogy nevelési és fejlesztési céljai minél optimálisabban megvalósuljanak.

16.1.9. A szervezett tanulás formái

Kötelező	Mozgás Énekes játékok (4-5-6-7 éveseknek)
Közvetve kötelező	Verselés, mesélés Bibliaismeret–hittan
Kötetlen	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka A külső világ tevékeny megismerése Ének-zenei képességfejlesztés Egyéni fejlesztések

16.1.10. A szervezett tanulás munkaformái

Frontális vagy mikrocsoportos	Mozgás Verselés, mesélés Énekes játékok Futás, kocogás Bibliaismeret Ének-zenei képességfejlesztés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka A külső világ tevékeny megismerése
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

16.1.11. A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az óvodapedagógus eljárásait változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. A játékosság, a felfedeztetés, ráébredés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés gyakran megjelenik a tevékenységekben. Az óvodapedagógus módszertani kultúrájának kiművelésére törekszik.

16. 2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása elsősorban a népmesék segítségével. A mese –képi és konkrét formában– esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A csodás meseélmények, a versek zeneisége, rímeinek csengése, valamint a mesék feldolgozása ad a gyermekeknek igazi irodalmi művészi élményt. A mesélés biztosítja a kisgyermekek lelki nyugalmát, lelki békéjét. A nemzetiségi csoportban ez a tevékenység a nemzetiség nyelvén is megjelenik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- ❖ A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)
- ❖ A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel, szókincsbővítés
- ❖ Lehetőség biztosítása képeskönyvek, gyermekbibliák nézegetésére, az azokról való beszélgetésre
- ❖ Az irodalom szeretetének megalapozása, olvasóvá nevelés elindítása
- ❖ Népi értékek, hagyományok ápolása
- ❖ Mondókák, versek, dúdolók segítségével gyermekeink érzelmi biztonságának kialakítása
- ❖ Érzelmi élmény nyújtása
- ❖ Gyermekeink absztrakt gondolkodásának elősegítése, memória, kreativitás fejlődésének támogatása, belső képalkotás fejlesztése
- ❖ Meséléssel, mondókázással, verseléssel mentálhigiénéjük fenntartása
- ❖ A tartalmi szempontból jól megválasztott versekkel, mesékkal, bibliai történetekkel verbális megerősítés a természettudományos gondolkodásuk, szemléletük formálásában
- ❖ Gyermekeink érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeik megalapozása: meseélményekkel, bibliai és evangéliumi történetekkel, a versek zeneiségével, a bábjáték és a dramatizálás eszközeivel
- ❖ Mesék, valamint bibliai történetek segítségével óvodásaink szemléletmódjának és világképének alakítása, szorongásaik oldása
- ❖ Gyermekeink saját vers és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása legyen számukra az önkifejezés módja
- ❖ A könyv, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése.

16.2.1. A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- ❖ Megfelelő, érzelmi biztonságot nyújtó hely megteremtése, melynek hangulata magával ragadja a gyermeket.

- ❖ Mese bevezető rituálé alkalmazása, amely az irodalmi élmény befogadására motiválja gyermekeinket.
- ❖ Mondókák, játékok, dúdoló, versek gyakori ismételtetése egyénileg, mikro és frontális csoportos formában.
- ❖ Esztétikus és változatos eszközök biztosításával segítjük elő, hogy gyermekeink megjeleníthessék képileg vagy dramatikus formában irodalmi élményeiket.
- ❖ Színházi élmény lehetőségének megteremtése.

16.2.2. A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kapcsolódnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek. Célunk, hogy a mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvodapedagógus, majd a gyermekek fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek megismerik a bábokat is.

A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek leporellókat és színes képeskönyveket lapozgathatnak, otthonról elhozhatják kedvenc könyveiket és megmutathatják egymásnak.

A vers, mese, a dramatikus játékok illusztrálásához csak olyan kellékeket használunk, amelyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását.

Az óvodapedagógusok és a gyermekek is bábozhatnak, dramatizálhatnak a kisebbeknek és egymásnak.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját megerősíthetjük (pl. egy közmondással). A gyermekek szeretnek bábjátékot rögtönözni, meséket kitalálni, elkezdett mesét a saját fantáziájuk szerint befejezni.

A nagycsoportos gyermekek körében is minden adandó alkalmat felhasználunk a kiolvasók, ritmusok ismételtetésére. A gyermekek nagyon élvezik a rímes találós kérdéseket, rímjátékokat. A gyermekek ismételtethetik az előző években tanult verseket is. Az új versek bemutatása kapcsolódik a gyermekek élményeihez. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra. A délutáni pihenés előtt a nagycsoportos gyermekeknek folytatásos mesét is olvasunk. Egy mesét többször mesélünk, hogy később eljátszhassuk.

16.2.3. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, a vers, a bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes hangejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, kialakítható a gyermekek megfelelő artikulációja. A népköltészeti alkotásokból a gyermekek sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására és az önálló versmondásra.

16.2.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat, mondókákat. Várják, igénylik a mesehallgatást.
- ❖ Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására.
- ❖ Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek és a maguk szórakoztatására is.
- ❖ Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét ismernek.
- ❖ Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt dramatizálni.
- ❖ Megjegyeznek mondókákat, verseket, meséket.
- ❖ Képesé válnak a valós és a mesevilág közötti elvonatkoztatásra.
- ❖ Figyelmesen végig tudják hallgatni óvónőiket és társaikat.
- ❖ Bővül a szókincsük, fejlődik nyelvi kifejezőképességük, kialakul az összefüggő beszéd.
- ❖ Kialakul a könyv szeretete, óvása.
- ❖ Megismerkednek más népek irodalmi alkotásaival.
- ❖ Több bibliai történetet ismernek.

16. 3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A tevékenység célja: a közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. A zenehallgatási lehetőségek –az élő előadás, az emberi hang és hangszeres játék, valamint az igényesen kiválasztott hangfelvételek– fejlesztik a gyermekek művészi fogékonyságát. Egyházi ünnepekhez kapcsolódó énekek, egyházi zenei művek megismertetése erősítse a gyermekek egyházhoz kötődését. További cél a közösségi élmények nyújtása során a közös éneklés örömeinek, erejének megélése, valamint az evangélikus egyház énekeinek, zenéjének megszerettetése, befogadásának megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása
- ❖ A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása
- ❖ A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- ❖ A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, egyházi énekekkel és zenei képességfejlesztő játékokkal

16.3.1. A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Az óvodai nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, gyermekdalokat, egyházi énekeket ismernek meg. A mondókák, énekes játékok zenei anyanyelvünk művészi értékei, kiváló eszköz az óvodás korosztály fejlesztéséhez.

A kisebbek nagyon élvezik az ölbeli játékokat, amelyeket a felnőttekkel együtt játszanak. A kicsik egyszerű énekes játékokat tanulnak meg könnyedén, amelyek álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszhatók. A nagyobb gyermekek már képesek arra, hogy nehezebb pentaton jellegű hangkészletű énekes játékokat énekeljenek, amelyek mozgásanyaga is összetettebb.

Az óvodapedagógus a zenehallgatáshoz olyan műveket válogat, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését a színvonalas zene iránt. A zenei élménykövetítést élethelyzethez kapcsolva tervezzük meg. Az óvodapedagógusok többször énekelnek népdalokat, egyházi énekeket, de megjelenik a zenei repertoárjukban a rokon- és más népek dalai, a magyar komponált műzene, altatódalok és a klasszikus műzene is.

16.3.2. A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

A zenei élményközvetítés mindennapos lehetőség az óvodában, többféle tevékenységhez kapcsolódhat.

A gyermekekkel megismertetünk különböző mondókákat, dalokat, dalos játékokat, egyházi énekeket és zenehallgatásra szánt műveket. A keresztény énekeink tanítására külön alkalmat teremtünk. Zenei nevelési céljaink elérése érdekében az egyházi énekes és hangszeres műveket is felhasználjuk.

Megismertetjük őket a zenei alapfogalmakkal. Próbálgatunk halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait, egymás hangját és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Különböző játékos mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. Énekelgetjük a gyermekek nevét, jelét, énekelve csalogatjuk őket a közös játékba, tevékenységbe. Felkeltjük a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, hogy a gyermekekben fokozatosan kialakuljon az áhítatos zenehallgatás. Több zenei élményt közvetítünk, elsősorban énekes előadásunkkal. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez gyakran kapcsolunk zenei élménykiegészítést. A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk hangszeres zenét, kórusmuzsikát meghallgatni, videofelvételen megtekinteni.

Az énekes játékok közül először a könnyebbeket (utánzós, gugolós), majd később már nehezebbeket is válogatunk (szerepcserés, párválasztós, sorgyarapító-fogyós, kapus, hidas). Az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt variálja az énekes játékok mozgásanyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtti minta utánzásával követni tudnak.

Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy minél gyakrabban énekelgessenek önállóan az éneklési készség fejlesztése és az önálló éneklésnél tapasztalható gátlások leküzdése érdekében. Énekelünk közösen, egyénileg, mikrocsoportban, halkabban, hangosabban, magasabban, mélyebben, gyorsabban és lassabban. A levegőben próbáljuk felvázolni az énekek dallamvonalát. Több alkalommal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Többféle népi ritmuseszközt használunk a ritmusérzék fejlesztéséhez. A ritmusfejlesztés eredménye, hogy a gyermekek meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. A gyermekek tiszta éneklését gyakori egyéni énekléssel segítjük elő. A hallásfejlesztést segítő zenei fogalompárok, pl. a halkabb-hangosabb éneklést, összekapcsoljuk a tempóváltoztatással, dallambújtatással, hangszínfelismeréssel. Gyakran játszunk zenei formaérzék-fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgással megérezhessék a gyermekek a motívumok hosszát. Fejlesztjük a gyermekek alkotókészségét, lehetőséget teremtünk arra, hogy egy-egy zenei képességfejlesztő játékot többféleképpen lehessen megoldani. Arra ösztönözzük őket, hogy próbáljanak néhány hangból álló motívumokat kitalálni vagy egyszerű gyermekdalokat megszólaltatni.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy különböző hangszereken játszhassanak a csoportban.

16.3.3. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. Munkaformái tovább differenciálódnak. Az ének-zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel is megszervezhetjük. A gyermekek zenei képességfejlesztésénél alkalmazhatjuk frontális, egyéni és mikrocsoportos (5-6 fő) munkaformát is.

A kötött jellegű szervezett énekes játékot lehetőleg az udvaron tartjuk meg, rossz idő esetén pedig a csoportszobában vagy a tornateremben a délelőtti időszakban. Az óvodapedagógus gazdag, igényes módszertani kultúrájával igyekszik elérni, hogy az énekes játékok igazi katarzis élményt jelentsen a gyermekeknek.

A zenehallgatást különböző tevékenységekhez is tudjuk kapcsolni. Évente több koncerteket szervezünk a gyermekek számára.

16.3.4. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hangleadása, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megéretteti a nyelv kifejezőerejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék alkalmas a szókinés bővítésére.

16.3.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- ❖ A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.
- ❖ Élvezettel tudnak zenét hallgatni.
- ❖ Megkülönböztetik az elemi zenei fogalmakat.
- ❖ Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- ❖ Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. Ismerik a motívum hosszát.
- ❖ Szeretnek dudorászni, énekelgetni játék közben.
- ❖ Ismerik és betartják a zenei tevékenységek szokás-szabályrendszerét.
- ❖ A hangszereket rendeltetésszerűen használják.
- ❖ Az énekekhez, mondókákhoz tartozó mozgást esztétikusan, egyszerre végrehajtják.
- ❖ Képesek egymáshoz alkalmazkodni, társaikat elfogadni a játékokban.
- ❖ Ismernek és énekelnek evangélikus, egyházi gyermekdalokat.
- ❖ A gyermekek élvezni tudják az egyházzenet, tudnak gyönyörködni az orgonazenében.

A gyermekek rajzában megjelenik az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A képalakító alkotás során a gyermekek többször alkotnak közös kompozíciót is.

16.4.3. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Az óvodapedagógus egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervez. Az általa előkészített eszközök motiválják a gyermekeket az alkotó-alakító tevékenységre. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 6-8 gyermek vesz részt a tevékenységben. A tevékenység több napon át is folyhat. Az óvodapedagógus megteremti annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését.

16.4.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- ❖ Képalakításban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- ❖ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- ❖ Örülnek az egyéni és a közös kompozícióiknak.
- ❖ Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- ❖ Téralakításban, építésben közösen vesznek részt.
- ❖ Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- ❖ Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- ❖ Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket. Bibliai történeteket is megjelenítenek.
- ❖ Ismerik a rajzolás, festés, az ollóhasználat, az emberábrázolás kétdimenziós megjelenítését, a mintázás, kézimunka eszközeit, technikáit, használatát, gondozását.
- ❖ A kialakított szokás-szabályrendszernek megfelelően tevékenykednek.

16. 5. MOZGÁS

A tevékenység célja a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek (erő, állóképesség, gyorsaság) fejlesztése játékos formában, a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése, a gyermekek esztétikus, összerendezett mozdulatainak fejlesztése, az alapvető mozgásformák elsajátítása és megszerettetése, a helyes testtartás kialakítása, a mozgás megszerettetése, sikerélményhez juttatás a mozgáshoz kapcsolódó pozitív élmények biztosításával. Válgják természetessé és kívánatosá a rendszeres mozgás, a megfelelő mennyiségű és minőségű mozgástapasztalat és a megfelelő terhelés biztosítása. Cél továbbá az értelmi és szociális képességek fejlesztése, a percepció tapasztalatok elmélyítése, a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- ❖ A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

16.5.1. A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás), erőnléte, állóképessége, kitartása, az egyensúly érzékelése jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér- és mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket, azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez, továbbá az elérendő célokhoz tervezzük.

16.5.2. A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

Az óvodapedagógus a gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítja. A mindennapi testedzés, a mindennapos testnevelés a kocogás, a futás mindhárom korosztálynak ajánlott. A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. A futás mennyisége az életkor, cél és állóképesség figyelembe vételével fokozatosan növekszik. A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítését.

Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük meg különböző időkerettel. A heti egy alkalommal szervezett mozgásos tevékenység felépítése: 1. ráhangoló futójáték; 2. főgyakorlatra rávezető, az életkori sajátosságoknak megfelelő bemelegítő gyakorlatok; 3. játékba ágyazott főgyakorlat; 4. játék.

16.5.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ❖ Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok játszásakor.
- ❖ Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- ❖ Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- ❖ Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- ❖ Kialakul a megfelelő egyensúlyi állapot és a helyes testtartás.
- ❖ Tudnak labdát pattogtatni és vezetni helyben és járás közben.
- ❖ Célba dobnak egykezes felsődobással.
- ❖ Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.
- ❖ Ismerik a mozgáshoz használt eszközök helyes fogásait.
- ❖ Betartják a mozgásos tevékenység szokás-szabályrendszerét.
- ❖ Segítenek a tornaszerek előkészítésében, elrakásában.
- ❖ Képesek az együttműködésre.

16. 6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja, hogy megismertessük, felfedezzük, és megszerettessük a gyermekekkel Isten csodálatos, teremtett világát. „És látta Isten, hogy ez jó” (1Móz 1,18b). Fontosnak tarjuk, hogy a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során kialakuljon a gyermekek pozitív érzelmi viszonya a természeti, az emberi, a tárgyi világ értékei iránt. Célunk, hogy a külső világ tevékeny megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletét kialakítsuk. Fontos, hogy a gyermekek elemi ismerete kialakuljon önmagukról és közvetlen környezetükről. Olyan magatartás formákat alakítunk ki a gyermekekben, amelyek a környezettel való harmónikus együttélést biztosítják majd a gyermekek későbbi életvitelében. Egyik legfontosabb célunk a teremtett világ megbecsülésére, megőrzésére nevelés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében
- ❖ Megismertetni a gyermekekkel a őket körül vevő természeti és társadalmi környezetet
- ❖ Pozitív viselkedési formák, szokások, a mértékletesség kialakítása
- ❖ Az isteni és a természeti törvényekkel harmónizáló magatartás kialakítása
- ❖ Az élet szeretetére, tiszteletére, a teremtett világ csodájának felismerésére nevelés
- ❖ A környezettudatosságra és fenntarthatóságra nevelés
- ❖ A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése
- ❖ A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

16.6.1. Az óvodás korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése, megszerettetése és megvédése érdekében

A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető, valós, helyi környezeti témák összeállítása, melyet természetes helyzetben, sokféle összefüggésben megvizsgálhatnak, felfedezhetnek a külső világ tevékeny megismerése, megszerettetése, megbecsülése és kötődésük mélyítése érdekében. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy megismerjék a gyermekek a szülőföldjüket, az ott élő embereket, a szokásokat, néphagyományokat, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét is.

Fő feladatunk a gyermekek erkölcsi-szociális érzelmeinek alakítása, a gyermekek esztétikai érzelmeinek kibontakoztatása és a gyermekek intellektuális érzelmeinek biztosítása, a gyermekek kognitív képességeinek fejlesztése. Életkoruknak megfelelő környezettudatos magatartás alakítunk ki bennük és arra neveljük őket, hogy igényesek legyenek környezetükre. Az iskolába menő csoportok gyermekei fát, cserjét ültethetnek búcsúzásuk alkalmából. Az óvodánkban megemlékezünk a természethez kapcsolódó “zöld” jeles napokról.

16.6.2. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és élményszerző séták, tevékenységek, munkák, programok, projektek alkalmával frontális vagy mikrocsoportos formában is történhet. Egy-egy alkalommal erdei óvodai program megszervezésére is sor kerülhet.

16.6.3. A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

A tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek-óvodapedagógus személyes beszélgetéseire is. Az óvodapedagógus minden gyermekre odafigyel és a kérdésére igyekszik válaszolni. A természetben lévő tapasztalatszerzés kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékuk kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés.

A gyermekek között erősödik a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Az óvodapedagógus lehetővé teszi, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően fejezzék ki gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

16.6.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását.
- ❖ Tudják óvodájuk nevét.
- ❖ Rácsodálkoznak, érzékelik, látják, felfedezik Isten teremtő munkáját. Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében. Felismerik a napszakokat.
- ❖ Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat. Ismerik környezetük növényeit és azok gondozását.
- ❖ Magukévá teszik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait.
- ❖ Igényesek környezetük tisztaságára.
- ❖ Tisztelik, megbecsülik a természet kincseit és vigyáznak rá.
- ❖ A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatókat, üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- ❖ Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- ❖ A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- ❖ Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé, stb.).
- ❖ Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük. Ismerik a viselkedés alapvető szabályait.
- ❖ Ismerik az evangélikus templomot, az ottani megfelelő viselkedési szokásokat, az evangélikus köszönést.
- ❖ Kialakulóban vannak azok a magatartási formáik, szokásaik, amelyek a természeti és a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

16. 7. BIBLIAISMERET, HITTAN, „CSENDES PECEK”

Célunk, hogy a gyermekekkel megismertessük az evangéliumok tanításait. Az óvodások megismerkedjenek bibliai történetekkel, Jézus példázataival, Jézus életével. Megtanulják az Istennek tetsző helyes életet. Fontos számunkra, hogy minden gyermekhez eljuttassuk az igei üzeneteket. „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem, mert ilyeneké az Isten országa.” (Mk 10,1) A keresztény nevelés alapköve Jézus tanítása, amelyben magához hívja a gyermekeket és megáldja őket. A gyermekeket Isten ajándékának tekintjük és a családokkal együtt közösen részt veszünk formálásukban, a bennük lévő készségek, képességek, talentumok kibontakoztatásában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A gyermekek vallásos nevelésének elősegítése
- ❖ Helyes erkölcsi magatartásformák kialakítása
- ❖ A mindennapokba beépített keresztény szokások gyakorlása

16.7.1. Az óvodáskorban tervezhető módszerek a kereszténynevelés elősegítésére

A gyermekek még ebben a korban kevés élettapasztalattal rendelkeznek, ezért szükségük van az iránymutatásra. A gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve indirekt módszerekkel vezetjük rá óvodásainkat a helyes út választására.

16.7.2. A különböző szervezeti formák megteremtése a kereszténynevelés során

A bibliaismereti, hittan foglalkozásokon a hitoktató megmutatja a gyermekek számára a helyes erkölcsi magatartásformákat (türelem, megbocsájtás, engedelmesség, felelősségvállalás, lelkiismeretesség, becsületesség, szeretet, bizalom). A bibliaismeret, hittan heti egyszeri alkalommal van jelen óvodánkban. A gyermekeket szeretettel segítjük ahhoz, hogy felfedezhessék, megismerhessék a teremtett világ kincseit, szépségét, és így közel érezhessék magukat Istenhez. Környettudatosságra neveléssel segítjük megőrizni a Földünket. Fontos számunkra, hogy a gyermek érezze, tudja, hogy felelős, a teremtett világért.

Az a gyermek, aki megismeri Isten mindent átfogó szeretetét, az bízni fog a Teremtő Istenben és önmagában is. Ezáltal nyitottabb lesz a világra, biztonságban fogja érezni magát benne.

Hetente egyszer a lelkészünk áhítatot tart a gyermekeink számára, ahol csoportosan átélhetik a közösség összetartó erejét, megismerkedhetnek az aktuális igékkel, bibliai történetekkel.

A gyermekek vallásos nevelését segítik a mindennapokba beépített “Csendes percek” elnevezésű keresztény tartalmú együttlét.

Az óvodásaink részt vesznek a különböző egyházi ünnepek alkalmából megszervezett istentiszteleteken. Több alkalommal énekel, versmondással szolgálnak ezeken az alkalmakon.

Evangélikus óvodánk ökumenikus szellemű intézmény, ezért a saját felekezeti hittan minden gyermek számára elérhető.

16.7.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek szívesen ismételtetik a keresztny verseket, mondókákat. Várják, igénylik a bibliai történetek hallgatását, előadását.
- ❖ Szívesen nézegetik a képes Bibliákat.
- ❖ Szívesen elbábozzák a bibliai történeteket.
- ❖ Képesé válnak a mesék és a bibliai történetek közötti megkülönböztetésre.
- ❖ Figyelmesen végig tudják hallgatni a hittanoktató, a lelkész és az óvodapedagógusok elbeszéléseit.
- ❖ Bővül szókincsük, ismereteik gazdagodnak.
- ❖ 10-15 bibliai történetet ismernek.
- ❖ Szívesen énekelnek evangélikus, keresztny énekeket.
- ❖ Az asztali és más alkalmakhoz köthető imádságokat ismernek.
- ❖ Önállóan is megpróbálkoznak imádkozni.
- ❖ Bátran beszélgetnek erkölcsi kérdésekről

16.8.2. A nemzetiségi óvodai nevelés formái

A nemzetiségi csoport a tevékenységi formákat az óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a Nemzetiségi óvodai nevelés alapelvei szerint alakítja ki. A tartalmakhoz felhasználja a nemzetiségi nyelvi, irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Az óvodai nevelés kiterjed a nemzetiségi hagyományok, szokások továbbörökítésére és a nemzetiségi identitás megalapozására és fejlesztésére.

Intézményünk nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvodává válik a nemzetiségi csoportok beindításával. A nemzetiségi csoportok a magyar és német nyelv fejlesztését egyaránt szolgálják. E csoportok tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül. A két nyelv használatának arányát az óvodai élet kezdetén a gyermekcsoport nyelvismerete határozza meg.

16.8.3. A program tevékenységkerete

Hagyományörzés, népszokások: Ápoljuk és fejlesztjük a nemzetiségi kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat, ezzel elősegítve a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését. Az ünnepeket, jeles és kiemelt napokat, tartalomtól függően mindkét nyelven megszervezzük. Lehetőség szerint részt veszünk a gyülekezet, a nemzetiségi önkormányzat és a település által rendezett eseményeken.

16.8.4. A program tevékenységformái

Verselés, mesélés: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása. Célunk az anyanyelvi kultúra, a szóbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése, tudatosan, tervszerűen kiválasztott versek, mesék, irodalmi művek segítségével. Az irodalmi kultúra, az erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása a bábozás, dramatizálás eszközeinek segítségével is megvalósul.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása. A nemzetiség kultúrájából merített forrásból; ének-, zene- és dalanyagból válogatott művek segítségével zajlik az ismeretszerzés. A gyermektáncokat, énekes játékokat a nemzetiség nyelvén és hagyományai szerint, lehetőség szerint autentikus módon, vagy tájnyelven is megismerhetik a gyermekek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása.

Mozgás: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása.

Külső világ tevékeny megismerése: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása.

16.8.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére (A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként)

- ❖ A gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt.
- ❖ Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni.
- ❖ Ismerjen a nemzetiség az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat (esetenként tájnyelven is).
- ❖ Ismerkedjék meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

17. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A tevékenység célja: a szolgáló élet alapjainak lerakása. „Embernél a munka, Istennél az áldás.” Ez a közmondás azt tanítja nekünk, hogy az ember értékeket létrehozó lény. A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása a célunk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. Fontosnak tartjuk a gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztését.

Az óvodapedagógus feladata:

- ❖ A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása
- ❖ A munkaeszközök használatának megtanítása

17.1. A KÜLÖNBÖZŐ TÍPUSÚ MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK TERVEZÉSE, S AZOK FELTÉTELÉNEK BIZTOSÍTÁSA

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen. Az óvodapedagógus mindegyik munkafajtánál mintát ad az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segít a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Az óvodapedagógus értékelése legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.

Munka jellegű területek: önkiszolgáló munka, naposi teendők, alkalom szerű munkák, környezet rendjének megóvása, “megőrzése”, növények gondozása, komposztálás stb.

17.2. A MUNKAESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK MEGTANÍTÁSA

Megismertetjük a gyermekekkel minden munkajellegű tevékenység bevezetésekor, hogy az eszközökkel hogyan kell bánni. Segítünk abban, hogy a munkaeszközök használatát a gyermekek megtanulhassák. Ezt nagymértékben segíthetjük azzal, ha minden munkajellegű tevékenységnek kialakítjuk a szokásrendjét.

17.3. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- ❖ A gyermekek szeretnek önállóan és közösen dolgozni.
- ❖ Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- ❖ Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- ❖ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- ❖ Szívesen közreműködnek a növények gondozásában.
- ❖ Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- ❖ A kialakított szabályokat betartják.
- ❖ Értékrendjükben megalapozódik a munka iránti tisztelet, fontosságának és hasznosságának értelme.
- ❖ Szívesen vesznek részt a teremtés heti, a Földnap, fentarthatóság heti alkalmakon.

18. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

18. 1. A SZÜLŐ, A GYERMEK ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az óvoda a családdal együtt segíti a gyermekek fejlődését. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, amely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni. A szülők, nagyszülők segítik az óvoda érzelmi, szociális, erkölcsi nevelését, hogy az óvoda választott értékeit minél magasabb szinten tudja teljesíteni.

A kapcsolattartás formái:

- ❖ az óvodapedagógus döntése alapján családlátogatás
- ❖ anyás beszoktatás (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet)
- ❖ a napi kapcsolattartás (fontos, hogy a szülő tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről)
- ❖ szülői értekezletek
- ❖ szülői szervezeti értekezletek
- ❖ egyéni beszélgetések a gyermekek fejlődéséről
- ❖ a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, istentiszteletek, gyülekezeti alkalmak, kirándulások, kerti multságok (mind azt szolgálják, hogy a közös nevelési eredményeket, hiányosságokat érzékeltetni lehessen)
- ❖ az egyházi ünnepeken, a családi istentiszteleteken való közös részvétel

18. 2. AZ ÓVODA ÉS A FENNTARTÓ, VALAMINT INTÉZMÉNYEI

Intézményi működésünk alappillérenek tekintjük a korrekt és folyamatos kapcsolattartást:

- ❖ Magyarországi Evangélikus Egyházzal, mint fenntartónkkal,
- ❖ helyi lelkésszel, presbitériummal és gyülekezettel,
- ❖ evangélikus óvodákkal,
- ❖ Evangélikus Pedagógiai Intézettel és Nevelési és Oktatási Osztállyal.

18. 3. AZ ÓVODA ÉS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA

A gyermek életében az egyik legjelentősebb változás, amely felszínre hozza lelki teherbíró-képességét, az óvodából az iskolába való átmenet. Tartalmas kapcsolatot igyekszünk kialakítani a Mátyás Király Általános Iskolával és a Krammer Teréz Zeneiskolával, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését elősegítsük. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái: a volt nagycsoportos óvónők ellátogatnak az első osztályokba abból a célból, hogy megismerjék az iskola oktatási módszereit. Mi is meghívjuk a tanítókat az iskolába menő nagycsoportosainkhoz. Ezen a találkozón lehetőség nyílik arra, hogy teljesebb képet kaphassanak a tanítónők az óvoda mindennapi életéről, nevelő-fejlesztő munkájáról. A kölcsönös érdeklődés, tisztelet és a gyermek megismerése alapján hangoljuk össze nevelési törekvéseinket. A nagycsoportos óvodások tavasszal ellátogathatnak nyílt napra az általános iskolába, hogy színes, vonzó tapasztalatok megszerzésével érzelmileg közelebb kerülhessenek az iskolai élethez. A tanévzáró istentiszteletre, az iskolába menők megáldására meghívjuk a helyi általános iskola igazgatóját és a leendő elsős tanítókat.

18. 4. AZ ÓVODA ÉS A ZENEISKOLA

Lehetőséget biztosítunk, hogy az óvodánkban tartandó koncerteken a zeneiskola növendékei, tanárai bemutassák zenei tudásukat gyermekeink számára. Óvodásaink így megismerkedhetnek a különböző hangszerekkel.

A kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, látogatások, megbeszélések, egymás rendezvényein való részvétel, koncertek.

18. 5. AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

Kapcsolatot tartunk a környezetünkben működő közművelődési intézményekkel: könyvtárral, művelődési házzal, magán gyűjteménnyel, a községben működő nemzetiségi csoportokkal. Az intézmények kínálatából úgy válogatunk, hogy az segítse a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldását.

A kapcsolattartás formái: látogatás, tájékozódás, megbeszélések, értekezletek.

18. 6. AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI

Tartalmi kapcsolatot alakítunk ki:

- ❖ a nagytarcsai Szivárvány Evangélikus-Keresztény Óvoda
- ❖ a Csömöri Nefelejcs Művészeti Óvodával
- ❖ a Csömöri Hársfa Önkormányzati Bölcsődével
- ❖ a helyi önkormányzattal
- ❖ a Magyarországi Evangélikus Egyházzal, mint fenntartónkkal
- ❖ a helyi lelkésszel, hitoktatóval és a gyülekezettel
- ❖ az evangélikus óvodákkal
- ❖ az Evangélikus Pedagógiai Intézettel és Nevelési és Oktatási Osztállyal
- ❖ a nemzetiségi önkormányzatokkal
- ❖ a szakvizsgás képzéseket és konferenciákat szervező főiskolákkal, pedagógiai szakmai szolgáltató cégekkel, intézményekkel
- ❖ a Gödöllői Pedagógiai Szakszolgálattal
- ❖ az egészségügyi szakszolgálattal (védőnő, gyermekorvos, fogorvos)
- ❖ a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel (SZAK)
- ❖ a Kárpát-medence magyar nyelvű magyar óvodáival kapcsolatépítésre törekszük, és – lehetőségei szerint– szakmai kapcsolatot tart fenn

19. A PROGRAM ERŐFORRÁSA

19. 1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A nevelő, fejlesztő munkát az óvodapedagógus végzi. Személye minta a nevelésben. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. Előfordulnak értékellentétek a szülők és az óvoda között, ebben az esetben az óvodapedagógus felvállalja a tapintatos meggyőzést a gyermekek érdekeit védve. Az óvodánk programját megvalósító óvodapedagógus közvetíti a keresztény és környezettudatos értékeket.

Az óvodapedagógus képes énekével, mesemondásával, bábozásával, alkotásaival esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztéshez egyéni módszereket alkalmaz, illetve egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson.

Az óvodapedagógusnak igénye van az önművelésre, a körülményekhez képest lehetőséget teremt maga szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztéséhez. Személyiségvonásaiban megjelenik a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a keresztény lelkület, tetteiben pedig érezhető a hitelesség, a tapintat, az empátia. Az evangélikus óvodánkban dolgozó óvodapedagógus hitelesen közvetíti a keresztény értékeket. Életével, példamutatásával mintát mutat a gyermeknek.

Egy gyermekcsoport életét lehetőség szerint két óvodapedagógus irányítja. A párok együtt terveznek, összehangoltan, feladatokat megosztva dolgoznak. Képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni (Ehhez szükséges két óra átfedési időt biztosítunk.). Az óvodapedagógusok gondoskodnak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességeinek felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról, az eredmények rögzítéséről.

Az óvodapedagógusok bevonják a pedagógiai asszisztenseket, dajkákat is az erkölcsi és szociális képességek fejlesztésébe és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe, a környezettudatosságra és fenntarthatóságra nevelésbe. A dajkák teljes partnereink az óvoda szépítésében, higiénijának megteremtésében.

A lelkész, a hitoktató segíti az óvodapedagógusokat a gyermekek keresztény életre való nevelésében. A Bibliaismeret–hittant, az áhítatot ők tartják az óvodánkban.

Szakmai csoportokat, munkaközösségeket alakítunk ki egy-egy szakmai feladat elvégzéséhez, a szakmai munka méréséhez, elemzéséhez, értékeléséhez, valamint a szervezet társas, szakmai kapcsolatának karbantartására. A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítjük a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldás kialakítását.

„A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.”⁷ Ennek érdekében az óvodánkban fejlesztő pedagógusokat foglalkoztatunk.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelünk az óvodánkban, ezért az ebben a csoportban dolgozó óvodapedagógus feladata, hogy megvalósítsa a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

Az óvodában folyó munkát az igazgató koordinálja. Irányítja a pedagógiai, a tanügy-igazgatási, a munkáltatói, a műszaki, a közéleti, a minőségirányítási, a menedzselési feladatokat. Az igazgató pontosan, a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítja a jól megszervezett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket, a szakemberek felelősségteljes, önálló feladatvégzését. Az igazgató-helyettes a vezető közvetlen munkatársa, aki egyes irányítási, adminisztrációs feladatokat önállóan lát el. Az igazgató hiányzása esetén helyettesíti őt.

Az óvodatitkár segíti az igazgatót az adminisztrációs munkában, illetve a szervezési feladatok ellátásában minden területen.

A gazdasági feladatok ellátását a gazdasági vezető végzi.

A tálaló konyha folyamatos működését egy fő konyhai dolgozó koordinálja. Óvodánk tisztaságáért a dajkák felelnek.

Az esztétikus, gondozott udvar biztosításához nélkülözhetetlen a kertész-karbantartó személye.

19. 2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az intézményünk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvodánk épülete, berendezése udvara oly módon van kialakítva, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztosítja egészséges fejlődésüket, valamint a gyermekek maximális mozgás- és játékigényüket kielégíti, és a gyermeknek harmónikus környezetet biztosít. Az óvodásaink által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyeztük el.⁸

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 161.§ 2-3. pontja értelmében, a nevelési-oktatási intézmények számára előírt kötelező felszerelésére vonatkozó szabályokban megfogalmazottak szerint intézményünk rendelkezik az alapító okiratunkban és a pedagógiai programunkban meghatározott tevékenységhez szükséges kötelező (minimális) helyiségekkel és eszközökkel, melyet e rendelet 2. melléklete is tartalmaz.

Az óvodánk 5 csoportos intézmény, mely az 1970-es években épült felújított épületben működik. A főépületben négy csoport működik, két-két csoportnak közös öltözője és közös mosdója van. Az épülthez hozzákapcsolt konténer részben egy csoport működik, külön öltözővel és mosdóval. A gyermekek számára külön tornaterem és fejlesztő szoba áll rendelkezésre. A játszóudvar árnyas, nagy része füvesített, modern játékokkal felszerelt terület. Minden csoportnak saját udvarrésze van.

⁷ 363/2012.(XII.17.) Korm. rend. ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>
2024.03.15.

⁸ u.o.

- ❖ a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni, és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni
- ❖ a felzárkóztatást megszervezni
- ❖ a tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni
- ❖ az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolni
- ❖ a rendszeres óvodlátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást
- ❖ a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutási javaslattal élni
- ❖ minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését
- ❖ a szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítását megszervezni, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíteni
- ❖ jó kapcsolatot kiépíteni a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szerveivel, személyeivel
- ❖ a prevenció minden gyermekre történő kiterjesztését megvalósítani
- ❖ fokozott tolerancia, elfogadó magatartás a halmozottan hátrányos helyzetekkel, gyermekekkel, családokkal kapcsolatban.

20. 2. AZ ÓVODAI GYERMEKVÉDELMI FELELŐS MUNKÁJA

- ❖ a nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre. A feladattervben konkrét tevékenységeket jelöl a felelősök meghatározásával együtt
- ❖ a nevelési év elején minden újonnan szerveződött csoport szülői értekezletén a csoportos óvodapedagógusok tájékoztatják a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadóórájáról, arról, hogy probléma esetén milyen, óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményeket kereshetnek fel;
- ❖ közreműködik a helyi nevelési program gyermekvédelmi fejezetének kidolgozásában az igazgató szakembereként
- ❖ évente legalább egyszer egyeztet a jegyzővel vagy az illetékes önkormányzati előadóval és a gyermekjóléti szolgálattal a nyilvántartást illetően
- ❖ munkájáról évente egyszer beszámol a nevelőtestületi értekezleten, illetve egyéb esetekben az igazgató utasítására.
- ❖ folyamatosan kapcsolatot tart általában és konkrét esetekben a gyámhatósággal, a SZAK munkatársaival, a pártfogókkal, a nevelőszülői felügyelővel, a rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőkkel
- ❖ rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt az igazgató és kollégái tudomására hozza
- ❖ fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását
- ❖ ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségek kimerültek, felveszi a kapcsolatot az illetékes szervekkel. Intézkedést kér azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a gyermek problémáinak megoldásában (gyermekjóléti szolgálat, gyámügyi előadó, védőnő, orvos, jegyző)

- ❖ az intézményben jól látható helyen kiteszi a gyermekvédelmi intézmények címét, telefonszámát
- ❖ összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozók között
- ❖ nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményeit. Ezt a feladatot a csoport óvónőivel együtt végzi.
- ❖ folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait
- ❖ elősegíti az óvónők felderítő-tevékenységét. Továbbképzést tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, az egyes gyermekek érdekében teendő intézkedésekhez tanácsot ad.
- ❖ javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek, a környezettanulmány elkészítésében, ahol szükséges
- ❖ részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában – mint az igazgató szakembere.

20. 3. AZ IGAZGATÓ FELADATAI

Az igazgató felelőssége kiterjed az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl a gyermekbalesetek megelőzésére is. A védő-óvó intézkedések részletes feladatait az óvoda szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Fontos, hogy a gyermekeknek megtanítsuk a különböző veszélykerülő magatartási formákat, technikákat. Ebbe a szülőket is bevonjuk.

A rendszeres fogászati vizsgálatok biztosítása az óvodában szintén a gyermeki jogok érvényesülését szolgálja.

A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme is a gyermekvédelemhez tartozik. Biztosítjuk ezeknek az adatoknak a titkosságát, melynek betartása és betartatása vezetői feladat. Az óvodai dolgozókat hivatali titoktartás kötelezi.

20. 4. SPECIÁLIS GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

- ❖ a gyermekvédelmi felelős készíti el az új nyilvántartó lapokat, illetve folyamatosan vezetik a már meglévőket
- ❖ rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz javaslattal élhetünk az önkormányzat gyámügyi osztálya felé.
- ❖ kapcsolatban vagyunk az iskola gyermekvédelmi felelősével. Konzultálunk a gyermekvédelmi esetekről, érdeklődünk volt óvodásaink foglaltságáról, fejlődéséről a Gyermekjóléti Szolgálat által megszervezett esetszemináriumokon
- ❖ kapcsolatban állunk a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és a Gyámügyi Osztállyal. A családsegítő által szervezett esetszemináriumokon aktívan részt veszünk, konzultálunk az egyes esetekről.

20. 5. PEDAGÓGIAI FELADATOK

- ❖ a csoportos óvónők felméri a gyermekvédelem szempontjából nyilvántartandó eseteket – különös tekintettel az újonnan óvodába kerülő gyermekek körében, illetve azok körében, akik eddig nem a mi intézményünkbe jártak. A szerzett tapasztalatok alapján,

- illetve az óvodai évek alatt kialakuló új helyzet (válás, szülő deviáns magatartása...) alapján jeleznek a gyermekvédelmi felelősnek
- ❖ feltérképezzük a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket, családokat az egyéni beszélgetések alapján;
 - ❖ az óvónők és az igazgató együttes megbeszélése, felmérése alapján döntjük el, hogy melyik nagycsoportosnak van szüksége a beiskolázás előtti nevelési tanácsadói vizsgálatra
 - ❖ figyelemmel kísérjük a család szerkezetében történt változásokat, a lelkileg sérült gyermekek krízisen való átsegítését, súlyosabb esetben pszichológussal, illetve a Gyermekjóléti Szolgálattal konzultálunk
 - ❖ családi napokat szervezünk, illetve a családdal közösen több rendezvényt tartunk, ahol az együttnevelés módszere is megvalósítható. Így a szülő mintát kap az óvodai nevelési módszerekről
 - ❖ az iskolaérettségről, a családok lakáskörülményeiről, a szociokulturális háttérrel statisztikai nyilvántartást készítünk abból a célból, hogy a háttérrel megismerve csökkenthessük a veszélyeztetett gyermekek létszámát

21. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÜK ELŐSEGÍTÉSE

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 13. pontja szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, vagy kiemelten tehetséges, valamint a gyermekvédelmi törvény szerint hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, továbbá aki tartós gyógykezelés alatt áll.

21.1. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK

21.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

Intézményünk alapítóokirata szerint az óvodai nevelés mellett ellátandó tevékenységünk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése. A szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek közül az alábbiakban felsoroltak integrált óvodai nevelését látjuk el:

- ❖ *érzékszervi fogyatékos* –ezen belül nagyothalló, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő, valamint mozgásszervi, testi fogyatékos –ezen belül járóképes, vagy kevés segédeszközzel közlekedő mozgáskorlátozott, akadálymentesítést nem igénylő gyermekek ellátása
- ❖ *beszéd-fogyatékos* gyermekek ellátása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének célja, hogy a gyermek saját képességrendszerében fejlődést mutasson. Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, és a speciális óvodai nevelés-fejlesztés a gyermeket ne terhelje túl. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is

21.1.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdőnek nevezzük azt a gyermeket, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolatai problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget minden esetben a pedagógiai szakszolgálatok határozzák meg. Az általuk kiállított szakvélemény alapján kell meghatároznunk ezeknek a gyermekeknek a fejlesztését.

A fejlesztés menetét fejlesztési tervben rögzítjük, és a különböző szakemberekkel (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus stb.) történő konzultációkat is itt jelöljük. A tanulási problémákkal küzdő gyermekeket két csoportba sorolhatjuk: tanulási nehézséggel küzdők (pl. lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok...); tanulási zavarral küzdők (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba). A magatartászavarok miatt problémás gyermekeket szintén két csoportba sorolhatjuk: visszahúzó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (pl. félénk, csendes, visszahúzó); ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (pl. engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív).

21.1.3. A kiemelten tehetséges gyermek

„A tehetség velünk született, adottságokra épülő, gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képesség, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményt hoz létre.”⁹ A kutatások szerint a népesség 2,3%-a sorolható a **tehetséges** kategóriába. A tehetség kibontakoztatása a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik. Fontos, hogy mind a pedagógus, mind a család felismerje azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása sejteti a tehetséget.

Geffert Éva és Herskovits Mária kutatási eredményeit alapul véve a következő kategóriák és azok jellemzői adhatnak szempontot a pedagógusok számára, ami alapján a tehetség felismerhető:

Az ismeretszerzésükre jellemző, hogy sokat tudnak, kritikusan, függetlenül gondolkodnak, jó megfigyelők, gyorsan megjegyzik a tényeket. Motivációjukra jellemző, hogy az őket érdeklő dolgokkal elmélyülten foglalkoznak, a mechanikus feladatok untatják őket, tökéletességre törekednek, önállóak, könnyen motiválhatók. Kreativitás jellemzi őket. Véleményüket mindig kimondják, sokszor szokatlan, de okos válaszokat adnak, többféle megoldási lehetőségeket találnak. Szociális viselkedésükre jellemző, hogy nem tartanak minden áron a többséggel, egyéniségek, individualisták, kritikusak, tudnak felelősséget vállalni.

⁹ Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz (2003.) Szerk.: Falus Iván. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

21. 2. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS GYERMEK

„Hátrányos helyzetű (HH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek vagy fiatal felnőtt, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, alacsony foglalkoztatottságú, vagy a gyermek elégtelen lakókörnyezetben, illetve lakáskörülmények között élő gyermek vagy fiatal felnőtt.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az, aki esetében a HH-ként meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá a családjából kiemelt, szakellátást nyújtó intézményekben elhelyezett, nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”¹⁰

21. 3. TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK

“Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek az a gyermek, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben 36 nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek szülei kérhetik a gyermek felmentését az óvodakötelezettség alól. A kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek nevelésoktatása esetében a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatott pedagógus munkáltatója az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásbeli kérelmére célfeladatot állapíthat meg a pedagógus részére a nevelési-oktatási tevékenységnek az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény számára történő ellátására, ha a pedagógus a megfelelő szakképzettséggel rendelkezik és vállalja, hogy a célfeladatot az e rendeletben foglaltak szerint, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény szakmai vezetése alatt, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény alkalmazottaira vonatkozó szabályok betartásával végzi.”¹¹

¹⁰ Statisztikai Hivatal <https://www.ksh.hu/sdg/1-22-sdg-1.html> 2024.03.17.

¹¹ Tartós gyógykezelésben részesülő gyermek Raabe <https://raabe.hu/az-ovodakra-vonatkozozabalyozasok-valtozasai/> 2024.03.18.

22. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése alapján 2024. március 25. napján a nevelői értekezleten, az óvoda vezetésével megbízott pedagógus előterjesztése alapján *7 igen szavazattal, 0 nem szavazattal és 0 tartózkodással elfogadta*. Az elfogadásról jegyzőkönyv készült.

Kelt: Csömör, 2024. március 27.

Jegyzőkönyv iktatószáma: 105/2024.

.....
Trajtlerné Erdélyi Csilla
m.b. igazgató

.....
Nagy Réka
óvodapedagógus

.....
Klemánné Varga Mária
igazgató-helyettes

A Szülői Szervezet a Pedagógiai programban leírtakat megismerte, véleményezési jogával élve 2024. április 10-én a dokumentumban megfogalmazottakkal egyetértett.

.....
Barabás-Márity Katalin
szülői szervezet elnöke

A Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda pedagógiai programja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. § (1) bekezdés i) pontja alapján a **Magyarországi Evangélikus Egyház**– mint fenntartó – **jóváhagyásával válik érvényessé**.

Jóváhagyja a Magyarországi Evangélikus Egyház Nevelési és Oktatási bizottsága jegyzőkönyvi kivonattal.

23. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az óvodai nevelési program érvénybelépésének ideje:

2024. szeptember 01.

A program felülvizsgálata

Helyi óvodai programunkat öt évente vizsgáljuk felül. Törvényi változások bekövetkeztével, annak megfelelően és időpontban változtatunk.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- ❖ A gyermekek értelmi-érzelmi fejlődésében nem hozott olyan szintű fejlődést, amit a programtól elvártunk.
- ❖ A nevelőtestület többségének véleménye alapján.
- ❖ Törvényi változások miatt.
- ❖ Fenntartóváltás esetén.

A pedagógiai programot módosítás esetén az igazgató a döntést követő 15 napon belül köteles a fenntartó felé jóváhagyás céljából előterjeszteni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozásának módja:

- ❖ nyílt napon a szülők az igazgatótól kapnak tájékoztatást
- ❖ az újonnan felvételt nyert gyermekek szülei az első szülői értekezleten ismerhetik meg
- ❖ az óvoda épületében az igazgatói irodában megtalálható
- ❖ az óvoda honlapján elektronikus úton elérhető.

A döntés-előkészítő érdekegyeztető fórumok közül az óvodában működő munkaközösség javaslatára javaslatára össze kell hívni a módosítással foglalkozó nevelőtestületet.

A programmódosítás előterjesztésének helyi szabályai:

- ❖ Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének.
- ❖ Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek.
- ❖ A nevelőtestület elé terjesztése szóban, véleménykérés, döntés a módosítás elfogadásáról.
- ❖ A helyi nevelési programot az igazgató tanácsnak is meg kell küldeni véleményezésére.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelés intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII tv. végrehajtásáról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény
- A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Kormányrendelet
- Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei, 2005. évi XI. tv. az egyház intézményeiről

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

Az óvodai nevelés országos alapprogramja

Biblia, *Magyar Bibliatanács megbízásából a Református Zsinati Iroda sajtóosztálya Bp.*, 1977.

Evangélikus énekeskönyv, *Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya Bp.*, 1982.

Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Budapest, 1996.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel. Alternatív óvodapedagógiai program, *ÓNME Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete, Szolnok, Negyedik kiadás*

Révészné Tóth Erzsébet: Menybemenetel, *Luther kiadó 2010.*

Dr. Tuba Iván: Keresztény erkölcsstan, https://www.sapientia.hu/old/jegyzet/moral_2.html, 2021.01.23.